



**ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, БАРИЛГА, ОРОН СУУЦЖУУЛАЛТЫН ЯАМНЫ
БАРИЛГА, БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН БОДЛОГО,
ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ГАЗРЫН 2025 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

ТАЙЛАН БАТАЛГААЖУУЛСАН:

ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГЫН АЛБАН
ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

(албан тушаал)

Тэмдэг

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

БАРИЛГА, БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН
БОДЛОГО, ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ГАЗРЫН ДАРГЫН
АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

(албан тушаал)

Тэмдэг

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

/М.БАЯРАА/

(гарын үсэг)

(огноо)

/Д.ЭНХБААТАР/

(гарын үсэг)

(огноо)

**ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, БАРИЛГА, ОРОН СУУЦЖУУЛАЛТЫН ЯАМНЫ БАРИЛГА, БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН
БОДЛОГО, ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ГАЗРЫН 2025 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

Д/д	Стратеги төлөвлөгөө болон үндэслэж байгаа бусад бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж	Төсөв	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин	Хүрсэн түвшин буюу хэрэгжилт /хүрээгүй бол тайлбар/	Гүйцэтгэлийн хувь
Стратеги төлөвлөгөөний зорилго 3. “барилга, барилгын материалын салбарын хууль тогтоомж, норм, нормативын баримт бичиг, дүрэм, журмыг боловсронгуй болгох, бодлого, төлөвлөлт, хөтөлбөр, төслийг боловсруулах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах,” зорилтын хүрээнд:							
5.1. Барилга, барилгын материалын салбарын хууль тогтоомж, дүрэм, журмыг боловсронгуй болгох, бодлого, хөтөлбөр боловсруулах, зохион байгуулах, зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавих зорилтын хүрээнд:							
5.1.1.	Барилгын ерөнхий хуулийн /шинэчилсэн найруулга/-ын төсөлд санал авч, хуулийн төслийн үзэл баримтлалыг батлуулна. /ЗГҮАХХАХТ-ний 4.2.4.3.1286/	-	Хуулийн үзэл баримтлалын төсөл, тоо-1	Барилгын ерөнхий хуулийн /шинэчилсэн найруулга/-ын төсөл	Барилгын ерөнхий хуулийн /шинэчилсэн найруулга/-ын төслийн хэлэлцүүлгийг зохион байгуулж, төсөлд ирүүлсэн саналыг нэгтгэн үзэл баримтлалын төслийг боловсруулж ХЗДХЯ-нд хүргүүлнэ.	Барилгын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл, үзэл баримтлал боловсруулах, батлуулах хүртэлх холбогдох арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх үүрэг бүхий ажлын хэсгийг ХББОСС-ын 2025.09.15-ны өдрийн 210, 2025.10.17-ны өдрийн 228 дугаар тушаалаар шинэчлэн байгуулсан. Ажлын хэсэг нийт 6 удаа хуралдаж үзэл баримтлалын төслийг боловсруулсан. Хуулийн төслийн танилцуулга, үзэл баримтлал болон Барилгын тухай хуулийн хэрэгжилтийн үр дагаварт хийсэн үнэлгээний тайлангийн хамт 2025.12.15-ны өдрийн 01/4591 дугаартай албан бичгээр Хууль зүй, дотоод хэргийн яаманд хүргүүлсэн.	ББМБЗГ Б.Баярдулам 100%
5.1.2.	Барилгын материалыг нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төсөл боловсруулна.		Хуулийн төсөл-1	Барилгын материалын үйлдвэрлэлд олгож буй татварын хөнгөлөлт байхгүй.	Барилгын материалыг нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төсөл боловсруулж, Сангийн сайдад хүргүүлнэ.	Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх дулаан тусгаарлах материалын жагсаалт гаргаж, эдгээр материалыг “Барааг тодорхойлох кодлох уялдуулсан систем”-ийн дагуу кодлуулахаар Гаалийн ерөнхий газрын Барааны ангилал үнэлгээний хэлтэст 2025.08.04-ний өдрийн 02/2859 дугаартай албан бичгээр хүргүүлж, татвараас чөлөөлөх барааны кодыг ижил төстэй материалаас ялган кодлох, нарийвчлан тогтоохоор салбарын	ББМБЗГ МҮХ А.Энхтүвшин 100%

35

					<p>ТББ-ууд, ААН-үүдийн төлөөллүүдтэй хамтран ажилласан.</p> <p>Дулаан тусгаарлах материалыг НӨАТ-аас чөлөөлөх хуулийн төсөл болон уг хуулийг дагалдан гарах Засгийн газрын тогтоолын төсөл боловсруулж, танилцуулгын хамт Сангийн сайдад 2025.08.27-ны өдрийн 01/3189 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн. Сангийн сайдаас 2025.10.31-ний 01/9837 дугаартай албан бичгээр "...2026 оны улсын төсөв УИХ-д өргөн баригдсан тул татварын асуудлыг шийдвэрлэх боломжгүй" гэсэн хариу ирүүлсэн.</p>		
5.1.3	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийг дэмжих хөтөлбөр боловсруулна.		Хөтөлбөрийн төсөл-1	Төрөөс барилгын салбарын талаар баримтлах бодлого" /2019-2029/	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийг дэмжих хөтөлбөр боловсруулна.	<p>"Барилгын материалын үндэсний үйлдвэрлэгчдийг дэмжих хөтөлбөр"-ийг боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг ХББОСС-ын 2025.08.08-ны өдрийн 175 дугаар тушаалаар байгуулсан.</p> <p>- Хөтөлбөр боловсруулах шаардлагатай судалгааны арга, аргачлал, асуумж боловсруулж, салбарын ТББ-ууд болон аймгуудаас албан бичгээр судалгаа авч, салбарын суурь судалгаа, нөхцөл байдлын үнэлгээг боловсруулж, "Барилгын материал ханган нийлүүлэгчдийн холбоо", "Эрчим хүчний хэмнэлттэй цонх, хаалганы холбоо", Стандарт, хэмжил зүйн газар, Жижиг дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх газар, Хөгжлийн банкнаас албан бичгээр санал авч, хөтөлбөр, төлөвлөгөөний төсөлд тусгасан. - "Барилгын материалын үйлдвэрлэлийг дэмжих хөтөлбөр"-ийн төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний төсөл, Засгийн газрын тогтоолын төсөлд санал авахаар Засгийн газрын гишүүдэд 2025.09.24-ний өдрийн 01/3626 дугаартай албан бичгээр хүргүүлж, ирүүлсэн саналыг нэгтгэн ЗГХЭГ-т 2025.12.03-ны өдрийн 01/4480 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн.</p>	ББМБЗГ МҮХ А.Энхтүвшин 100%

5.1.4.	Барилга байгууламжийн газар хөдлөлт, тэсвэрлэлтийг хангах ажлыг дэмжих тухай анхдагч хуулийн төслийг боловсруулах ажлыг зохион байгуулна.	50.0	ШҮ-1: Хийгдсэн судалгаа, тоо-1 ШҮ-2: Ирүүлсэн санал, тоо	Орчуулсан хууль /Япон Улсын хууль/	Олон улсын сайн туршлага бодлогын хувилбаруудыг хэлэлцэн урьдчилсан тандан судалгааг хийж, үндэслэл шаардлагыг тодорхойлж, санал боловсруулна.	Монгол Улсын газар хөдлөлтийн гамшгаас хамгаалах чадавхыг бэхжүүлэх төсөл"-ийн хүрээнд Япон улсын хамтын ажиллагааны байгууллага /ЖАЙКА/-тай хамтран Барилга байгууламжийн газар хөдлөлт, тэсвэрлэлтийг хангах анхдагч хуулийн хуулийн төслийн хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлж ажилласан. Төслийн ахлагч К.Овада, барилгын хүчитгэлийн инженер С.Фүкүшима, төслийн ажилтан Д.Эрдэнэбат, С.Пүрэвдорж нартай 2025 оны 8 дугаар сарын 05-наас 12 дугаар сарын 12-ны хооронд нийт 6 удаагийн уулзалтыг зохион байгуулж ажиллалаа. Тус яамны зүгээс "Барилгын тухай хууль"-ийн шинэчилсэн найруулгын төсөлд газар хөдлөлт тэсвэрлэлтийн үнэлгээ болон хүчитгэлийн үйл ажиллагааны талаар зүйл заалтаар оруулахаар шийдвэрлэж хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн 11 дүгээр бүлэгт тусгасан.	ББМБЗГ Б.Баярдулам 100%
5.1.5.	Барилгын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн журам, суурь нөхцөл шаардлагыг шинэчилнэ.	-	Батлагдсан тушаал, тоо-1	Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2021 оны 147 дугаар тушаал.	Барилгын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн журам, суурь нөхцөл шаардлагыг шинэчлэн боловсруулж, холбогдох байгууллагуудаас санал авч, нэгтгэн батлуулна.	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2025.02.10-ний өдрийн 36 дугаар тушаалаар Барилгын үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн эзэмшигчидэд тавих нөхцөл шаардлагыг батлуулсан.	ББМБЗГ МҮХ Б.Хосбаяр 100%
5.1.6.	"Барилга байгууламжийн зураг төсөл боловсруулах, магадлал хийх дүрэм"-ийг шинэчлэн боловсруулна.	-	Шинэчлэн боловсруулсан дүрэм, тоо-1	ЗГ-ын 2019 оны 108 дугаар тогтоол.	Барилга байгууламжийн зураг төсөл боловсруулах, магадлал хийх дүрмийг шинэчлэн боловсруулж, ЗГ-ын	"Барилга байгууламжийн зураг төсөл боловсруулах, магадлал хийх дүрэм"-ийн төсөл болон Засгийн газрын тогтоолын төсөлд Засгийн газрын гишүүдээс санал авахаар 2025.11.03-ны өдрийн 01/4069 дугаартай албан бичгийг хүргүүлсэн. Засгийн газрын гишүүд болон мэргэжлийн байгууллага, холбоодоос ирсэн саналыг дүрмийн төсөлд тусган Засгийн газрын	ББМБЗГ Т.Батцэнд 100%

	/ЗГҮАХХАХТ-ний 2.4.2.3.479/				гишүүдээс санал авч, ирүүлсэн саналыг тусгаж, ЗГ-т хүргүүлэн батлуулах ажлыг зохион байгуулна.	2025.12.17-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэхээр Сайдын 2025.12.15-ны өдрийн 01/4642 дугаартай албан бичгээр ЗГХЭГ-т хүргүүлсэн.	
5.1.7.	"Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах дүрэм"-ийг шинэчлэн боловсруулна. /ЗГҮАХХАХТ-ний 2.4.2.3.479/	-	Шинэчлэн боловсруулсан дүрэм, тоо-1	ЗГ-ын 2021 оны 212 дугаар тогтоол.	Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах дүрмийг шинэчлэн боловсруулж, ЗГ-ын гишүүдээс санал авч, ирүүлсэн саналыг тусгаж, ЗГ-т хүргүүлэн батлуулах ажлыг зохион байгуулна.	Дүрмийн төслийг эхний хувилбарыг боловсруулсан.	ББМБЗГ Т.Батцэнд 40%
5.1.8.	"Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх иргэн, хуулийн этгээдэд тавих шаардлага, бүртгэх журам"-ийг шинэчлэн боловсруулна. /ЗГҮАХХАХТ-ний 2.4.2.3.479/		Шинэчлэн боловсруулсан дүрэм, тоо-1	ЗГ-ын 2021 оны 343 дугаар тогтоол	Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах дүрмийг шинэчлэн боловсруулж, ЗГ-ын гишүүдээс санал авч, ирүүлсэн саналыг тусгаж, ЗГ-т хүргүүлэн батлуулах ажлыг зохион байгуулна.	Засгийн газрын 2021 оны 343 дугаар тогтоолоор баталсан "Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх иргэн, хуулийн этгээдэд тавих шаардлага, бүртгэх журам" болон ЗГ-ын 2017 оны 170 дугаар тогтоолоор баталсан "Барилгын ажлын захиалагчийн дүрэм"-ийн төслийг боловсруулсан. Төсөлд холбогдох байгууллагуудаас санал авахаар бэлтгэж байна. Уг журам болон дүрмийг хооронд нь уялдуулан цаашид Захиалагчийн хяналтыг барилгын ажилд тавихдаа зөвлөх үйлчилгээгээр гүйцэтгүүлэх, зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх хуулийн этгээдийг чадавхжуулах, хариуцлагыг нэмэгдүүлэх зэрэг зохицуулалтыг төсөлд тусгасан.	ББМБЗГ С.Должинсүрэн 70%
5.1.9.	Барилгын материал, бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлын		Засгийн газрын тогтоол, тоо-1	Боловсруулсан төсөл-1	Техникийн зохицуулалтын төсөлд ЗГ-ын гишүүдийн	- "Барилгын материалын аюулгүй байдлын техникийн зохицуулалт"-ын төслийг Барилгын материалын үйлдвэрлэл, технологийн мэргэжлийн зөвлөлийн	ББМБЗГ МҮХ А.Энхтүвшин 100%

	техникийн зохицуулалтын баримт бичгийг батлуулна.				саналыг тусган, мэргэжлийн зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн ЗГ-т хүргүүлэн батлуулах ажлыг зохион байгуулна.	хурлаар 2025.01.31-ний өдөр хэлэлцүүлсэн. - Техникийн зохицуулалтын төсөлд хянан тохиолдуулга хийх ажлыг 2025.03.19-ний өдрийн 2025/89 дугаартай гэрээгээр, шүүмж хийх ажлыг 2025.05.14-ний өдрийн "Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ" (Ш-26/2025)-гээр Монгол Улсын Зөвлөх инженер Б.Лхагваатай байгуулан шинэчлэн боловсруулсан. - "Барилгын материал, бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлын техникийн зохицуулалт"-ын төсөлд санал авахаар 2025.08.20-ны өдрийн 02/3088 дугаартай албан бичгээр СХЗГ-т хүргүүлэн санал, дүгнэлт гаргуулсан. - Техникийн зохицуулалтын төсөл, Засгийн газрын тогтоолын төсөлд санал авах тухай хүсэлтийг Засгийн газрын гишүүдэд 2025.10.30-ны өдрийн 01/4013 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн бөгөөд ирүүлсэн саналыг нэгтгэж, Засгийн газрын 2025.12.16-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэхээр Сайдын 2025.12.15-ны өдрийн 01/4640 дугаартай албан бичгээр ЗГХЭГ-т хүргүүлсэн.	
5.1.10.	"Лифтний аюулгүй байдлын техникийн зохицуулалт"-ын баримт бичгийг батлуулна.		Засгийн газрын тогтоол, тоо-1	Боловсруулсан төсөл-1	Техникийн зохицуулалтын төсөлд ЗГ-ын гишүүдээс санал авч, ирүүлсэн саналыг тусган ЗГ-т хүргүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	"Лифтний аюулгүй байдлын техникийн зохицуулалт"-ын баримт бичгийн төслийг "Барилгын хөгжлийн төв" ТӨААТҮГ-аас 2025.11.19-ний өдрийн 01/3288 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн. "Лифтний аюулгүй байдлын техникийн зохицуулалт"-ын төслийг ажлын хэсгээр хэлэлцүүлсэн. Ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд төрийн нарийн бичгийн даргын 2025 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/154 дугаар тушаалаар өөрчлөлт оруулан батлуулсан. "Лифтний аюулгүй байдлын техникийн зохицуулалт"-ын төсөлд дүгнэлт гаргуулахаар СХЗГ-т хүргүүлэх бэлтгэл хангасан.	ББМБЗГ Э.Золзаяа 70%
5.1.11.	"Барилга байгууламжийн зураг төсөлд	-	Батлагдсан журам, тоо-1	БХБС-ын 2019 оны	"Барилга байгууламжийн зураг төсөлд	- "Барилга байгууламжийн зураг төсөлд магадлал хийх экспертэд тавих шаардлага, түүнийг өрсөлдөөний журмаар	ББМБЗГ Б.Гандолгор 90%

67

	<p>магадлал хийх экспертэд тавих шаардлага, түүнийг өрсөлдөөний журмаар сонгон шалгаруулж, эрх олгох журам"-ыг шинэчлэн боловсруулж, батлуулна.</p>			<p>213 дугаар тушаал</p>	<p>магадлал хийх экспертэд тавих шаардлага, түүнийг өрсөлдөөний журмаар сонгон шалгаруулж, эрх олгох журам"-ын төсөлд холбогдох байгууллагаас санал авч, нэгтгэн батлуулна.</p>	<p>сонгон шалгаруулж, эрх олгох журам"-ын төслийг боловсруулж 2025.06.04-ний өдөр "Барилгын хөгжлийн төв" ТӨААТҮГ-т тус журмын хэрэгжилтийг дүгнэж, журмыг шинэчлэн боловсруулах, холбогдох байгууллагуудаас санал авах ажлыг зохион байгуулж, саналыг авч журмын төсөлд тусган ирүүлэх талаар 03/2213 дугаар албан бичгийг хүргүүлсэн. - "Барилгын хөгжлийн төв" ТӨААТҮГ-аас 2025 оны 08 дугаар сарын 11-ний өдрийн 01/2024 дугаар албан бичгээр тус журмын төсөлд Монголын Архитекторуудын эвлэл, Монголын барилгын инженерүүдийн холбоо, Монголын барилгын төсөвчдийн холбоо, Монголын барилгын зураг төсөл зохиогчдын холбоо болон салбарын зөвлөх зэрэгтэй инженер, архитектор буюу 60 гаруй экспертүүдээс санал авч ирүүлсэн. Журмын төслийн эцсийн хувилбарт тус яамны газар хэлтэс болон дээрх төрийн бус байгууллага болон экспертүүдээс ирүүлсэн саналыг тусган боловсруулж, журмын төслийг сайдын тушаалаар батлуулахаар ажиллаж байна.</p>	
5.1.12.	<p>Эрчим хүчний хэмнэлттэй, хүртээмжтэй ногоон барилгын материалын үйлдвэрлэлийн санхүүжилт, төр, хувийн хэвшлийн оролцоог нэмэгдүүлнэ. /"Алсын хараа-2050" 6.4.10./, /БХБСХХЯБТ-ний 1.1.4, 3.2.1/, /ЗГҮАХХАХТ-ний 2.4.2.1./</p>	-	Судалгаа-1	<p>Засгийн газрын 2017 оны 290 дүгээр тогтоолоор баталсан "Байгаль орчинд ээлтэй дэвшилтэт арга, технологи нэвтрүүлсэн иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг урамшуулах журам"-ын дагуу "Ногоон гэрчилгээ", "Эко тэмдэг"</p>	<p>Барилгын материалын "ногоон" үнэлгээний аргачлалуудыг харьцуулан судлах судалгаа гаргах ажлыг зохион байгуулна.</p>	<p>Ногоон барилгын материалыг олон улсад ямар, ямар аргачлалаар үнэлдэг талаар харьцуулан судалж, илтгэл боловсруулсан. Олон улсад "ногоон" барилгын материалыг голчлон "барилгын материалд шингэсэн эрчим хүч" буюу "материалын амьдралын мөчлөгийн үнэлгээ" болон "хүний эрүүл мэндэд ээлтэй байх" зэрэг үзүүлэлтээр үнэлж, гэрчилгээжүүлэн, шошго олгодог. Монгол Улсад шинээр батлагдан мөрдөгдөж эхэлж буй "BestGER" Ногоон барилгын үнэлгээнд эдгээр шалгуур туссан боловч хэрхэн үнэлэх аргачлал байхгүй, хүний нөөц дутмаг байна. <u>Иймээс салбарын яамнаас уг үнэлгээг хийх үндэс суурийг бэлдэх зорилгоор дараах ажлуудыг хийгээд байна. Үүнд:</u></p>	<p>ББМБЗГ МҮХ А.Энхтүвшин 100%</p>

08

				олгож байгаа боловч тус журмыг шинэчилэн боловсруулах шаардлагатай тул Ажлын хэсгийг БОУАӨСайдын тушаалаар байгуулаад байна.		1./ БОАЖС-ын тушаалаар батлан мөрдөж байсан "Байгаль орчинд ээлтэй дэвшилтэт арга, технологи нэвтрүүлсэн иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагыг урамшуулах журам"-ыг шинэчлэн боловсруулах ажлын хэсэгт ажиллаж, тус журмын төсөлд "эко тэмдэг, ногоон гэрчилгээнд тавигдах шаардлагыг хангасан эсэх дүгнэлтийг итгэмжлэгдсэн тохирлын үнэлгээний байгууллага гаргана, тус байгууллага нь үндэсний болон олон улсын стандартын шаардлага, эко тэмдэг, ногоон гэрчилгээ авах шалгуур үзүүлэлтийг хангаж байгаа эсэхийг үнэлж, тохирлын гэрчилгээ олгоно." гэж тусган өмнөх зохицуулалтыг өөрчилсөн. 2./ "Барилгын материалд шингэсэн эрчим хүч /карбон/-ийг үнэлэх аргачлал боловсруулах" хүсэлтийг "УБ хотын угсармал орон сууцны эрчим хүчний үр ашгийг дээшлүүлэх" төсөлд 2025.02.07-ны өдрийн 03/450 дугаартай албан бичгээр хүргүүлж, 2025 оны төлөвлөгөөнд нь тусгуулсан. Тус төслөөс "Ногоон барилгын хүрээлэн" ТББ-тай байгуулсан 83492037 дугаартай гэрээндээ уг ажлыг тусгаснаар "Ногоон барилгын хүрээлэн" ТББ уг аргачлалыг боловсруулж байна.	
5.1.13.	Уур амьсгалын өөрчлөлтийн Парисын хэлэлцээрт оруулах үндэсний тодорхойлсон хувь, нэмрийн хэрэгжилтийг хангана. ЗГҮАХХҮТ /2024-2028/	-	-Тайлан -Арга хэмжээний санал	ЗГХЭГ-т хүргүүлсэн Олон улсын Парисын хэлэлцээрт салбарын чиглэлээр үүлээсэн үүргийн хэрэгжилтийн тайлан 1.	Уур амьсгалын өөрчлөлтийн Парисын хэлэлцээрт оруулах үндэсний тодорхойлсон хувь, нэмрийн зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд тус яамны хариуцах чиглэлээр тусгагдсан арга	Монгол Улсын Уур амьсгалын өөрчлөлтийн 2 жил тутмын ил тод байдлын 1, 2-р тайлан, Үндэсний 4-р тайлан илтгэлд тусгах салбарын тайланг Уур амьсгалын өөрчлөлтийн хамтын ажиллагааны төвийн ccgccmongolia@gmail.com цахим хаягаар 2025.01.22-ны өдөр илгээсэн. Парисын хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх Үндэсний хэмжээнд тодорхойлсон хувь нэмрийн зорилт (ҮТХН буюу NDC)-ыг шинэчлэх ҮТХН3.0 -ыг боловсруулах үүрэг бүхий Үндсэн ажлын хэсэг болон Дэд ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнийг БОУАӨ-ийн сайдын 2024.11.22-ны өдрийн А/807 тоот тушаалаар байгуулсан. Ажлын хэсэгт гишүүнээр, салбарын дэд ажлын хэсэгт	ББМБЗГ Д.Болормаа 100%

21

					хэмжээг хэрэгжүүлэх, Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн яам, бусад холбогдох байгууллагатай хамтран ажиллаж, салбарын 1 тайланг хүргүүлсэн байна.	нарийн бичгийн даргаар ажиллаж, Засгийн газрын 2025 оны 91 дүгээр тогтоолоор батлуулахад дэмжлэг үзүүлж, ЗГ-ын тогтоолын төсөлд өгөх саналыг 2025.09.04-ний өдрийн 01/335 тоот албан бичгээр хүргүүлсэн. Монгол Улсын тэргүүн Шадар сайд бөгөөд ЭЗХ-ийн сайд, БОУАӨ-ийн сайдын 2025.01.21-ний өдрийн хамтарсан А/32/09 тушаалаар "Уур амьсгалын өөрчлөлтийн тухай хуулийн төслийг боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсэг" байгуулагдсан. Тус ажлын хэсэгт гишүүнээр ажиллаж салбарын асуудлыг тусгах, хуулийн төслийг боловсруулахад хамтран ажиллаж байна.	
5.1.14.	Барилгын салбарын хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулна. ЗГҮАХХҮТ /2024-2028/	-	Төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээний тоо, хэрэгжилтийн хувь;	Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2021 оны 07 дугаар сарын 22-ны өдрийн 166 дугаар тушаалаар "Барилга, хот байгуулалтын салбарын хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө"-г баталсан. Энэхүү төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн 39 арга хэмжээг БХБЯ-ны 2024 оны Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд	"Барилга, хот байгуулалтын салбарын хүлэмжийн хийн ялгарлыг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө"-нд туссан, тус газрын хэрэгжүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг зохион байгуулсан байна.	1."Агаарын бохирдлыг бууруулах хүрээнд утааны асуудлаарх бодлого, шийдвэрийн хэрэгжилтийн үр дүн, шийдэл" сэдвээр 2025.02.03-04-ний өдрүүдэд зохион байгуулагдсан. Ерөнхий хяналтын сонсголд сайдын тавих илтгэл, салбарын 2018-2024 онуудад хийгдсэн ажил, арга хэмжээний танилцуулга, холбогдох мэдээллийг бэлтгэж Ж.Чинбүрэн УИХ-ын гишүүнд /УИХ-ын тамгын газарт/ 01/232 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн. Илтгэл, танилцуулгыг бэлтгэсэн. 2.Агаарын бохирдлыг бууруулах Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг 2025.08.01-ний өдрийн байдлаар гарган 2025.08.19-ний өдрийн 02/3083 дугаартай албан бичгээр БОУАӨЯ, АББҮХороонд хүргүүлсэн. Мөн хөтөлбөрийн хэрэгжилт, цаашид авах арга хэмжээний талаарх хэлэлцүүлэгт 2025.08.29-ний өдөр оролцож, салбарын зүгээс тайлбар гаргаж, танилцуулга хийсэн. 3.Ипотекийн 6%-ийн зээлийн журамд Ногоон барилгын үнэлгээний BestGER системээр үнэлэн олгосон гэрчилгээг үндэслэн зээл олгох өөрчлөлт оруулах боломжтой талаар Монгол банкны Санхүүгийн зах зээлийн газрын захирал,	ББМБЗГ Д.Болормаа 100%

82

				тусган хэрэгжүүлсэн. Арга хэмжээнүүдийн биелэлт 100%.		<p>холбогдох мэргэжилтнүүд болон Монголын Ногоон барилгын хүрээлэнгийн төлөөлөлтэй хамт 2025.09.25-ны өдөр Монголбанкинд уулзалт хийсэн. Хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, энэ ондоо багтаан журмын өөрчлөлтийг хийж, иргэдэд Ногоон зээлийг хувийн орон сууцанд олгож эхлүүлэхээр тохиролцсон.</p> <p>4.ААНОАТ-ын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.9 дэх хэсэгт заасан хөнгөлөлт эдлэх бүтээн байгуулалт, төсөл, үйл ажиллагаанд тавигдах нийтлэг шаардлагыг тогтоож, түүнд хяналт тавих үйл ажиллагаатай холбогдсон харилцааг зохицуулах чиглэлээр ТЕГ-ын Хурлын танхимд 2025.10.16-ны өдөр зохион байгуулсан хэлэлцүүлэгт ХББОСЯ-ыг төлөөлж оролцож чиглэл авч, санал солилцсон.</p> <p>5.ХББОС-ын Сайдын 2025 оны 105 дугаар тушаалаар баталсан “ААНОАТ-ын хөнгөлөлт эдлэх бүтээн байгуулалт, төсөл, үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага”-ын талаар мэдээлэл солилцож зөвлөгөө өгсөн. Үүнд:</p> <p>-Татварын мэргэшсэн зөвлөхүүдтэй уулзалт 2025.10.28-ны өдөр;</p> <p>-“Вертекс майнинг партнер” ХХК-ийн хуулийн албаны дарга болон мэргэжилтэнтэй хийсэн уулзалт 2025.10.29-ний өдөр.</p>	
5.1.15.	Барилгын хүлэмжийн хийн ялгарлын хэмжээг тоолох, цахим системийн үйл ажиллагааны чиглэлээр чадавхжуулах сургалт зохион байгуулсан байна.	7 сая.төг /техник туслалцаа 2 мян ам.доллар/	Сургалтын хөтөлбөр 1	Германы олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллагын санхүүжилтээр Барилгын хүлэмжийн хийн ялгарлын хэмжээг тоолох цахим системд	Барилгын салбарын хүлэмжийн хийн тооллогын цахим системийн үйл ажиллагааг сайжруулах, хөтлөх, бүрдүүлэх чиглэлээр	Барилгын ХХЯ-ын хэмжээг тоолох цахим системийг хөгжүүлэх, системийн талаарх салбарын болон хангагч байгууллагуудын мэргэжилтнүүдийн чадавхыг дээшлүүлэх сургалт, хэлэлцүүлгийг 2025.12.05-ны өдөр НҮБХХ-ийн “Уур амьсгалын амлалт 2” төсөлтэй хамтран зохион байгуулж, 30 гаруй мэргэжилтэн оролцож, системийн хөгжүүлэлт, найдвартай ажиллагаа, мэдээллийн эрэлт, нийлүүлэлтийн талаар илтгэл хэлэлцүүлсэн.	ББМБЗГ Д.Болормаа 100%

	ЗГҮАХХҮТ /2024-2028/			хөгжүүлэлт хийгдсэн.	зохион байгуулах сургалтын хөтөлбөр боловсруулж, салбарын мэргэжилтнүүдийг чадавхжуулсан байна.		
5.1.16.	Ногоон барилгын чиглэлээр салбарын төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгжтэй хамтын ажиллагааг өргөжүүлнэ.	-	-Хамтран ажиллаж дэмжлэг үзүүлсэн Төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж байгууллагын тоо	СХД-т Амины орон сууцны мэдээллийн төв байгуулагдсан.	Салбарын аж ахуйн нэгж байгууллагатай хүлэмжийн хийн ялгарал багатай, эрчим хүчний хэмнэлттэй барилга барьсан, материал үйлдвэрлэсэн, шинэ инновац, технологи нэвтрүүлсэн, импортолсон болон эрчим хүчний үр ашгийг дээшлүүлэх чиглэлээр хамтран ажиллах, өдөрлөг, сургалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулна.	1.Эрчим хүчний хэмнэлттэй, дулаан алдагдалгүй, тэсвэртэй, ногоон амины орон сууц барих, нөхцөл сайжруулах, дулаалах дэвшилтэт технологийн шийдлүүдийг иргэдэд сурталчлан танилцуулах, оролцогч байгууллагуудын уялдааг хангах зорилгоор “Дулаан байшин” өдөрлөгийг БОУАӨЯ, ЭХЯ, НЗДТГ-тай хамтран Сүхбаатарын талбай дээр 2025.05.05-07-ны өдрүүдэд зохион байгуулсан. Энэхүү өдөрлөгт 82 бүүт ажиллуулж, үндсэн 4 чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхлэгч ААН байгууллагуудыг байрлуулсан. Тус өдөрлөгт салбарын ТББ, ААН, ОУ-ын байгууллагын төлөөлөл, банк санхүүгийн салбарын нийт 91 байгууллагын төлөөлөл оролцож, давхардсан тоогоор 29,562 иргэнд эрчим хүчний хэмнэлттэй, дулаан алдагдалгүй, тэсвэртэй, ногоон амины орон сууц барих, нөхцөл сайжруулах, дулаалах дэвшилтэт технологийн шийдлүүдийг танилцуулсан. 2.Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 22.9 дэх хэсэгт заасан ногоон барилга, саарал ус, тохижилтын зориулалтаар оруулсан хөрөнгө оруулалт, санхүүгийн дэмжлэгт хөнгөлөлт үзүүлэхтэй холбогдуулан салбарт хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж буй	ББМБЗГ Д.Болормаа 80%

nd

						<p>төсөл, үйл ажиллагааны талаар хүсэлт ирүүлсэн “Хера холдинг” ХХК-д 2025.08.19-ний өдрийн 02/3083 дугаар албан бичгээр “Хот байгуулалт, барилга, нийтийн аж ахуйн салбарт хөнгөлөлт эдлэх, бүтээн байгуулалт, үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага” болон холбогдох дүрэм, журам, стандартад нийцүүлэн хэрэгжүүлэх талаар хариу хүргүүлсэн.</p> <p>3.Үүрэг хүлээсэн хэрэглэгчийн эрчим хүчний хэрэглээний босго хэмжээг шинэчлэн боловсруулах Ажлын хэсгийг Эрчим хүчний зохицуулах хорооны даргын 2025 оны А/60 дугаар тушаалаар байгуулсан. АХ-ийн 3 удаагийн хуралд оролцож шаардлагатай мэдээлэл цуглуулах, солилцох, босго үнийн үндэслэлийг шинээр тодорхойлох талаар АХ-ийн төлөвлөгөө гаргасан.</p>	
5.2. Барилга, барилгын материалын салбарын төсөл, хөтөлбөрийг зохион байгуулах, зөвлөгөө, дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавих зорилтын хүрээнд:							
5.2.1.	<p>Барилгын үйлдвэрлэлд хэрэглэгдэх гол нэр төрлийн материал болох ган туйван, цемент, хавтгай шилийг эрдэс, түүхий эдээр дотооддоо үйлдвэрлэж, импортыг бууруулах ажлыг зохион байгуулна. /ЗГҮАХХАХТ-ний 2.4.2.4, 481/, /МУ-ын 5 жилийн Үндсэн чиглэлийн 3.2.4/</p>		<p>Дотоодын үйлдвэрлэлийн нэмэгдэл, хувь- /нийт/ 5-аас доошгүй</p>	<p>Дотоодын зах зээлийг хангаж байгаа хувь хэмжээ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цемент - 80% 2. Арматур - 20% 3. Шил - 0% 4. Шохой - 20% 5. Эрдэс хөвөн -15% гм 	<p>Эх орны эрдэс түүхий эд /шохойн чулуу/-ээр дотооддоо үйлдвэрлэж буй цемент, шохойн үйлдвэрүүдийн үйл ажиллагааг дэмжиж, үйлдвэрлэлийн хэмжээг 5-аас доошгүй хувиар нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авч ажиллана.</p>	<p>1. Цемент үйлдвэрлэлийг дэмжих хүрээнд: Ховд аймагт хэрэгжсэн “Вестерн холд” ХХК-ийн цементийн үйлдвэрийн төслийн “Албан татвар төлөх хугацааг 2 жил хүртэл хугацаагаар сунгах тухай” гурван талт гэрээний төслийг боловсруулан. Сангийн сайдад 2025.04.30-ны өдрийн 01/1534 дугаартай албан бичгээр хүргүүлэн гэрээг сунгуулснаар тус үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа жигдэрч жилд 300 мянган тонн цемент үйлдвэрлэх хүчин чадал нэмэгдсэн. Ингэснээр МУ-ын нийт цементийн үйлдвэрлэл жилд 4.53 сая тонн болж, дотоодын хэрэгцээнээс давсан хүчин чадал үүсээд байна.</p> <p>2. Элс, хайрга, дайрганы үйлдвэрлэлийг дэмжих хүрээнд: Эх орны эрдэс түүхий эд, түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын ашиглалтыг сайжруулах, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх</p>	<p>ББМБЗГ МУХ А.Энхтүвшин 80%</p>

						зорилгоор аймгуудаас 2025.03.12-ны өдрийн 03/880 дугаартай албан бичгээр судалгаа авч, ирүүлсэн мэдээлэлд үндэслэн асуудал боловсруулж, Бүсчилсэн хөгжлийн өргөтгөсөн хуралдаануудад Хангайн бүст 2025.04.14-нд, Хойд бүст 2025.04.28-нд, Говийн бүст 2025.05.12-нд тус тус танилцуулсан. Мөн Төвийн бүсийн талаар авах арга хэмжээний тухай Засгийн газрын тогтоолын төсөлд уг асуудлыг тусгах санал өгсөн.	
5.2.2.	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын орд, цементийн үйлдвэрүүдийг түшиглэн барилгын материалын үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх ажлыг зохион байгуулна. /ЗГҮАХХАХТ-ний 2.4.2.6. 484/		Хийгдсэн судалгаа, тоо-1	Ашигт малтмалын тухай хуулийн төсөл	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын судалгааг шинэчилэн боловсруулж, бодлогын хувилбар гаргана.	Барилгын үндсэн түүхий эд болох элс, хайрга, дайрганы судалгааг нарийвчлан гаргахаар Аймгуудын ГХБХБГ-уудад 2025.03.12-ны өдрийн 03/880 дугаартай албан бичиг хүргүүлэн хариуг авч, нэгтгэн боловсруулалт хийв. - Уг судалгаанд үндэслэн Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын хүртээмжийг сайжруулах талаар холбогдох яамд хамтран ажиллах тухай асуудал боловсруулж, Бүсүүдийн зөвлөгөөнүүд /Хангайн бүст 2025.04.14-нд, Хойд бүст 2025.04.28-нд, Говийн бүст 2025.05.12-нд, Төвийн бүст 2025.05.28-нд/-д танилцуулсан. - Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын хүртээмжийг сайжруулах тухай заалтыг Төвийн бүсийн талаар авах арга хэмжээний тухай Засгийн газрын тогтоолд тусгуулахаар санал боловсруулж, СБТХББЗГ-т өгсөн. - АҮЭБЯ-ны Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын ашиглалтын солбицол батлуулах тухай ЗГ-ын тогтоолын төсөлтэй танилцаж, 2025.05.07-ны өдрийн 01/1672 дугаартай албан бичгээр санал хүргүүлэв. - “Өршөөлт хайрхан” ХХК-иас ирүүлсэн хаягдал хайрга бутлан элс үйлдвэрлэх тухай хүсэлттэй танилцан 2025.07.01-ний өдрийн 03/2581 дугаартай албан бичгээр дэмжсэн хариу хүргүүлэв.	ББМБЗГ МҮХ А.Энхтүвшин 80%

86

						- "Барилгын материалын үйлдвэрлэлийг дэмжих хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний төсөлд аймаг орон нутгийг ТТАМ-ын ашиглалтыг нэмэгдүүлэх заалт тусган боловсруулсан. Уг хөтөлбөрийн төсөлд чиглэл авахаар ЗГХЭГ-т 2025.12.03-ны өдрийн 01/4480 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн.	
5.2.3.	Түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг анхан шатнаас гүн боловсруулах барилгын материал үйлдвэрлэлийн цогцолбор зэрэг хүнд үйлдвэрүүдийг ашиглалтад оруулж, нэмүү өртөг шингээсэн бүтээгдэхүүн боловсруулах ажлыг зохион байгуулна. /ЗГҮАХХАХТ-ний 3.3.1.5. 613/		Хамтран ажилласан байгууллага, тоо – 1	Хөтөлийн "Цемент шохой" ТӨХК-ийг түшиглэн байгуулах барилгын материалын паркийн талаар санал хүргүүлсэн албан бичиг	Хөтөлийн болон Налайхын "Барилгын материалын үйлдвэрлэл, технологийн парк"-ын хүрээнд холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллана.	1. Хөтөлийн болон Налайхын "Барилгын материалын үйлдвэрлэл, технологийн парк"-д байгуулах үйлдвэрүүдийн ТЭЗҮ-ийг Барилгын материалын үйлдвэрлэл, технологийн мэргэжлийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлэн дүгнэлт гаргуулах талаар Ерөнхий сайдын албан даалгаварт тусгуулах санал өгсөн. ХББОССайдын Нийслэлийн Засаг даргатай хийх уулзалтын танилцуулгад оруулсан. 2. Хөтөлийн болон Налайхын "Барилгын материалын үйлдвэрлэл, технологийн парк"-ын орчинд ажиллах үйлдвэрүүдийнхээ ТЭЗҮ-ийг ХББОСЯ-ны дэргэдэх "Барилгын материалын үйлдвэрлэл, технологийн мэргэжлийн зөвлөл"-ийн хурлаар хэлэлцүүлэн дүгнэлт гаргуулах чиглэлийг "Эрдэнэс ҮТП" ХХК, Налайхын Үйлдвэрлэл технологийн парк" ХК-д 2025.06.02-ны өдрийн 03/2182 дугаар албан бичгээр хүргүүлэв.	ББМБЗГ МҮХ А.Энхтүвшин 100%
5.2.4.	Хөшигийн хөндий болон Алтанбулаг чөлөөт бүсэд ачаа тээвэр, барилгын материалын логистикийн төв байгуулах ажлыг зохион байгуулна. /ЗГҮАХХАХТ-ний 1.3.5.4. 138- 139/		Боловсруулсан төслийн санал, тоо – 1	Тус чөлөөт бүсүүдийн ерөнхий болон хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөнд "Барилгын материалын импортын хангамжийн төв" байгуулах газрыг тусгах санал	Чөлөөт бүсүүдийн ерөнхий болон хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөнд туссан газрын хэмжээнд нийцүүлэн "Барилгын материалын хангамжийн төв"-ийн төслийн санал боловсруулж,	1. "Барилгын материалын нэгдсэн хангамж, авто тээврийн логистикын төв" байгуулах төслийн санал боловсруулж, холбогдох талуудын уулзалтын хөтөлбөр болон ажлын хэсэг байгуулах сайдын тушаалын төсөл боловсруулсан боловч уг асуудлаар тусгай элч С.Баяр ажиллах болсонтой холбогдуулан уг ажлын хэсгийг байгуулаагүй. 2. Монгол Улсын "Барилгын материалын нэгдсэн хангамж"-ийн төслийг 2025.04.14-ны өдөр Тусгай элч С.Баярын туслах Ж.Бямбацогтод танилцуулсан. 3. Барилгын материалын нэгдсэн хангамжийн төсөлтэй холбоотой дараах	ББМБЗГ МҮХ А.Энхтүвшин 90%

27

					<p>холбогдох байгууллагад саналыг хүргүүлнэ.</p>	<p>мэдээллүүдийг бэлтгэн Тусгай элч С.Баярын туслах Ж.Бямбацогтод и-мэйлаар хүргүүлсэн. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Хамтарсан Засгийн газрын хэрэгжүүлэх “14 мега төсөл”-д шаардагдах барилгын материалын талаар мэдээллийг 2025.04.09-нд - “Барилгын материалын нэгдсэн хангамж”-ийн төслийн танилцуулгыг 2025.04.15-нд - Мега төсөлд шаардагдах тусгай зориулалтын цементийн мэдээллийг 2025.04.18-нд <p>4. Бүсчилсэн хөгжлийн өргөтгөсөн хуралдаан Хангайн бүст 2025.04.14-нд зохион байгуулагдахтай холбогдуулан Өвөрхангай аймагт байгуулах “Барилгын материалын хангамж” төслийн концепц, PPT танилцуулга болон илтгэл, асуулт, хариулт боловсруулж, Ажлын хэсэгт хүлээлгэн өгсөн.</p> <p>5. Бүсчилсэн хөгжлийн өргөтгөсөн хуралдаан Төвийн бүст 2025.05.28-нд зохион байгуулагдахтай холбогдуулан Хөшигийн хөндий болон Алтанбулаг чөлөөт бүст байгуулах “Барилгын материалын хангамж” төслийн концепц, PPT танилцуулга болон илтгэл, асуулт, хариулт боловсруулж, Ажлын хэсэгт хүлээлгэн өгсөн.</p>	
5.2.5.	<p>Багануур, Налайх, Багахангай дүүрэгт хүнд үйлдвэрийн үйлдвэрлэл, технологийн паркийг дагалдах бусад үйлдвэрийн хамт байгуулах хувийн хэвшлийг дэмжиж ажиллана. /ЗГҮАХХАХТ-ний 3.3.1.8. 622-623/, /МУ-ын 5 жилийн</p>		<p>Хамтран ажилласан байгууллага, тоо – 1</p>	<p>Налайхын БМҮТП-д орж ажиллах гэрээ байгуулсан аж ахуйн нэгжийн тоо -15</p>	<p>Налайхын БМҮТП-ын захиргаа, Нийслэлийн ЗДТГ-тай хамтран ажиллаж, тус паркад байгуулах барилгын материалын үйлдвэрүүдэд мэргэжил, аргазүй, бодлогын</p>	<p>1. Налайхын “Барилгын материалын үйлдвэрлэл, технологийн парк”-д байгуулах үйлдвэрүүдийн ТЭЗҮ-ийг Барилгын материалын үйлдвэрлэл, технологийн мэргэжлийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлэн дүгнэлт гаргуулах талаар Ерөнхий сайдын албан шуурхай даалгаврын төсөлд тусгуулж, ХББОССайдын Нийслэлийн Засаг даргатай хийх уулзалтын танилцуулгад оруулсан.</p> <p>2. Налайхын “Барилгын материалын үйлдвэрлэл, технологийн парк”-ын хүсэлтийг судлан асуудал боловсруулж,</p>	<p>ББМБЗГ МҮХ А.Энхтүвшин 100%</p>

12

	Үндсэн чиглэлийн 9.5.4/				зөвлөмж, дэмжлэг үзүүлнэ.	01/731 тоот албан бичгээр Эдийн засгийн хөгжлийн сайдад уламжилсан. 3. Налайхын "БМУТП"-ын 1000 м3 цэвэрлэх байгууламжийг барих ажилд шаардагдах 5,325,917,742 төгрөгийг 2026 оны улсын төсвийн тухай хуульд тусгуулах саналыг Нийтийн аж ахуйн бодлого, зохицуулалтын газарт хүргүүлсэн. 4. Налайхын "Барилгын материалын үйлдвэрлэл, технологийн парк"-ын орчинд ажиллах үйлдвэрүүдийн ТЭЗҮ-ийг ХББОСЯ-ны дэргэдэх "Барилгын материалын үйлдвэрлэл, технологийн мэргэжлийн зөвлөл"-ийн хурлаар хэлэлцүүлэн дүгнэлт гаргуулах чиглэлийг Налайхын Үйлдвэрлэл технологийн парк" ХК-ийн гүйцэтгэх захирал Ч.Раднаабазарт 2025.06.02-ны өдрийн 03/2182 тоот албан бичгээр хүргүүлэв. Одоогоор Налайхын паркар орж ажиллах "Айвуун аргалант" ХХК-ын автоклавын хийт бетон эдлэлийн үйлдвэрийн ТЭЗҮ-ийг Мэргэжлийн зөвлөлийн 2025.05.12-ны өдрийн 2/2025 хурлаар хэлэлцэн дүгнэлт гаргасан.	
5.2.6.	Эх үүсвэрээ бие даасан болон хэсэгчилсэн байдлаар шийдвэрлэсэн, байгаль орчинд ээлтэй, эрчим хүчний хэмнэлттэй "Төрийн албан хаагчдын 8 айлын орон сууцны загвар төсөл"-ийг сумын засаг дарга нартай хамтран хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулна. /Улсын хэмжээнд/ /ЗГҮАХХАХТ	10,000. 0	ШҮ-1: Батлагдсан зураг төсөл, тоо-10 ШҮ-2: Төслийн хэрэгжилт, хувь 70%	Сонгон шалгарсан 10 аймгийн 10 сум	"Сумдад мэргэжлээрээ ажиллаж буй төрийн албан хаагчдад зориулсан 8 айлын орон сууцны барилга барих, ашиглах" үйл ажиллагааг цогцоор нь сумдын Засаг дарга нар болон ТОСК-тай хамтран зураг төслийг батлуулан, барилга угсралтын ажлыг 70 хувьд хүргэх	- "Төрийн албан хаагчдын 8 айлын орон сууцны загвар төсөл"-ийг 12 аймгийн 12 сумдад хэрэгжүүлэхээр гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулж, гэрээ байгуулан ажлыг эхүүлээд байна. Тус төсөл арга хэмжээг 2024-2025 онд эхлүүлсэн эхний 12 аймгийн 12 сумын байршилд 8 айлын нийт 96 айлын төрийн албан хаагчийн орон сууцыг ашиглалтад оруулахаар захиалагчийн хяналтыг ТОСК гүйцэтгэн, сумын Засаг даргатай хамтран хэрэгжүүлж байна. Төслийн нийт гүйцэтгэл 80 хувтай хэрэгжиж байна. Үүнээс: - Үүнээс 10 сумын зураг төслийг боловсруулж дууссан, магадлалаар баталгаажсан байна. 2 сумын зураг төсөл нь магадлалаар хянагдаж байна. - 6 сумын барилга угсралтын ажил 50-80 хувь, 6 сумын төсөл бүрэн дуусч 100 хувьд хүрсэнээс 3 сумын төсөл дээр барилга	ББМБЗГ Б.Гандолгор 100%

	1.1.3.7.48, 2.4.1.6.473/				ажлыг зохион байгуулна.	байгууламжийг ашглалтад авах комисс ажиллаж, ашиглалтад хүлээн аваад байна.	
5.2.7.	"Гамшигт тэсвэртэй, эрчим хүчний алдагдал багатай, дэвшилтэт технологи бүхий "Амины орон сууц"-ны загвар төсөл хэрэгжүүлэх ажлыг эхлүүлнэ.	250,0	ШҮ-1: Холболтын зураг төсөл, тоо -1 ШҮ-2: Барилга угсралтын ажил эхэлсэн, хувь	Магадлалын дүгнэлтээр баталгаажсан барилгын эрчим хүчний хэмнэлтийн гэрчилгээтэй гамшигт тэсвэртэй "Амины орон сууцны 40 м2, 60 м2, 80 м2, 100 м2, 120 м2"-ын нэг маягийн зураг төсөл	- "Амины орон сууц"-ны загвар төсөл хэрэгжүүлэх гүйцэтгэгчтэй гэрээг байгуулж, барилга угсралтын ажлыг эхлүүлэх бэлтгэл ажлыг хангана. - Батлагдсан 60м2 бүхий амины орон сууцны холболтын зураг төслийг боловсруулж, барилга угсралтын ажлыг эхлүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	- "Амины орон сууцны загвар төсөл"-ийг Улаанбаатар хот Чингэлтэй дүүрэгт хэрэгжүүлэхээр худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулж, "Монголын ногоон барилгын хүрээлэн" НҮТББ гүйцэтгэгчээр шалгарч, гэрээг байгуулан ажлыг эхлүүлээд байна. Тус төслийн хүрээнд батлагдсан "Амины орон сууцны /60 м2/ нэг маягийн зураг төсөл"-ийг холбож, холболтын зураг төслийг боловсруулж дууссан.Төслийн талбайг бэлтгэж барилга угсралтын ажлыг эхлүүлэхээр бэлтгэл хангасан. - Гэвч газрын зориулалт таарахгүй байгаа болон зориулалтыг өөрчлөх асуудал нь удаашралтай байгаа тул захиалагчийн хүсэлтээр төслийг зогсоогоод байна.	ББМБЗГ Б.Гандолгор 100%
5.2.8.	"Амины орон сууцны мэдээллийн төв"-ийг ЧД, СБД, БГД-т байгуулна. /ЗГҮАХ ХАХТ-ний 2.4.1.6.474/	285,0	Мэдээллийн төв, тоо-3	"Амины орон сууцны мэдээллийн төв"-1	"Амины орон сууцны мэдээллийн төв /ЧД, СБД, БГД/-ийг байгуулах гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулж, гэрээ байгуулж, үйл ажиллагааг эхлүүлнэ.	- "Амины орон сууцны мэдээллийн төв /ЧД, СБД, БЗД/-ийг байгуулах гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах ажлыг зохион байгуулж, "Монголын амины орон сууцны инноваци хөгжлийн төв" НҮТББ -тай гэрээ байгуулж, тус тусын үйл ажиллагааг жигдрүүлсэн. - Чингэлтэй, Сүхбаатар дүүргийг байршил болон мэдээллийн төвийг ажиллуулах байрны боломжоос хамаарч хамтад нь Чингэлтэй дүүргийн Жижиг дунд үйлдвэрлэлийн газраас суллаж өгсөн 2 хурлын заалыг тохижуулан "Амины орон сууцны мэдээллийн төв"-ийг нээж үйл ажиллагааг явуулж байна. - Баянзүрх дүүргийн хувьд түрээсийн байранд үйл ажиллагаа явуулж байна. - Мөн яамны - Дээрх амины орон сууцны мэдээллийн төвөөр нийт 5-н аж ахуй нэгж, 30,000 иргэн	ББМБЗГ Б.Гандолгор 100%

						<p>үйлчлүүлж, мэдээлэл, үйлчилгээ авсан байна. Үүнээс нийт 5 удаагийн сургалтаар өөрийн гэр болон байшингаа дулаалах болон шинээр амины орон сууц барихад чигэлсэн зөвлөгөө мэдээллийн сургалтад 2,500 иргэн хамрагдсан байна.</p> <p>- Засгийн Газрын 2025 оны 133 дугаар “Агаарын бохирдлыг бууруулах талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” тогтоолын хэрэгжилтийг ханган БОУАӨЯ, НЗДТГ-тай хамтран Улаанбаатар хотын гэр хорооллын бүсийн оршин суугч, айл өрхүүдэд эрчим хүчний хэмнэлттэй ногоон орон сууцны пассив стандарт, хийн түлшний болон цахилгаан халаагуур, бусад дэвшилтэт технологийн шийдлийг хэрэглэх талаар олон нийтэд мэдээлэл хүргэх, сурталчлан таниулах зорилгоор “Дулаан байшин” өдөрлөгийг 2025.05.04-07-ны өдрүүдэд Нийслэлийн төв талбайд зохион байгуулж, салбарын төрийн бус байгууллага, аж ахуй нэгж байгууллага, олон улсын байгууллагын төлөөлөл, банк санхүүгийн салбарын нийт 91 байгууллагын төлөөлөл оролцож нийт 10,000 орчим, давхардсан тоогоор 29,562 иргэнд үйлчилгээ үзүүлсэн.</p>	
5.2.9.	“Ногоон барилгын үнэлгээ (BESTGER)-ний аргачлал”, “Ногоон барилгын (BestGER) гэрчилгээ олгох журам”-ыг салбарын инженер техникийн ажилчидад сургалт зохион байгуулна. /ЗГҮАХХАХТ-ний		ШҮ-1: Сургалт, тоо-2 ШҮ-2: Сургалтад хамрагдсан эксперт, тоо	ХББОС-ын сайдын 2024 оны 108 дугаар тушаал “Ногоон барилгын үнэлгээ (BESTGER)-ний аргачлал”, 2024 оны 153 дугаар тушаал “Ногоон барилгын (BestGER) гэрчилгээ олгох журам”	Салбарын ИТА-ын мэргэжлийн зэрэг горилох, мэргэшүүлэх сургалтын хөтөлбөрт “Ногоон барилгын үнэлгээ (BESTGER)-ний аргачлал”, “Ногоон барилгын (BestGER) гэрчилгээ олгох журам”-ын	ХББОС-ын сайдын 2025 оны 04 дүгээр сарын 08-ны өдрийн 74 дүгээр тушаалаар “Ногоон барилгын үнэлгээ (Bestger)-ний аргачлал, “Ногоон барилгын (Bestger) гэрчилгээ олгох журам”-ийг сурталчлан таниулах ажлын хэсэг байгуулсан. Ажлын хэсгээс хэвлэл мэдээлэл, олон нийтийн ТВ-ийн хэлэлцүүлэг хийх ажлыг зохион байгуулсан. “Ногоон барилгын аудитор, сургагч багш бэлтгэх журам”-ыг 2025.05.16-ны өдрийн 114 дүгээр тушаалаар баталсан. “Монголын барилгын инженерүүдийн холбооны түншлэл”-ээс 2025 онд зохион байгуулах барилгын салбарын ажилтны мэргэжил дээшлүүлэх, мэргэшлийн зэрэг	ББМБЗГ Т.Батцэнд Д.Болормаа 100%

	3.4.3.7.1083, 1084, 1085/				<p>талаар сургалтын багц цаг орохоор тусган зохион байгуулсан байна.</p>	<p>горилох, сунгах сургалтын нэгдсэн төлөвлөгөөний 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.22, 2.1, 3.1 дэх сургалтын кодуудтай сургалтын багц цагуудад барилгын чиглэл тус бүрээр ногоон барилга (Bestger)-ын шаардлагыг төлөвлөлт, угсралтад хангуулах агуулгаар тусгасан. Мөн Ногоон барилгын аудиторын сургалтын хөтөлбөрт тусгасан.</p> <p>Ногоон барилгын аудитор бэлтгэх анхны сургалтыг 2025.05.19-27-ны өдрүүдэд зохион байгуулсан. Нийт 53 ИТА хамрагдаж, шалгалтад тэнцсэн, 17 аудиторт гэрчилгээ олгосон. Хоёр дахь сургалтыг 2025 оны 10 дугаар сард зохион байгуулж, шалгалтад тэнцсэн 11 аудиторт тус яамны ТНБД-ын А/158 дугаар тушаалаар гэрчилгээ олгосон.</p> <p>- ЖДҮ, барилгын бригадуудад зориулан 2025.03.20, 21, 22-ны өдөр зохион байгуулсан “Эрчим хүчний хэмнэлттэй амины орон сууцны чадавхижуулах сургалт”-д ногоон барилгын үнэлгээ, гэрчилгээ олгох, аудитор бэлтгэх дүрэм, журам, ногоон барилгын материал, үйлдвэрлэл, бүтээгдэхүүний талаар мэдээлэл хийсэн;</p> <p>- Дархан, Эрдэнэт, Өвөрхангай, Хэнтий, Сүхбаатар аймгийн ГХБХБГ-ын инженер, техникийн ажилчид болон ААНБ-дад “Ногоон барилгын үнэлгээ (Bestger)-ний аргачлал”, “Ногоон барилгын (BESTGER) гэрчилгээ олгох журам”-ийн талаар мэдлэг олгох сургалтыг зохион байгуулсан;</p> <p>-Үндэсний Итгэмжлэлийн Төвтэй хамтран “Ногоон барилга-Ногоон санхүүжилт-Баталгаажуулалт” сэдэвт хэлэлцүүлгийг 2025.12.03-ны өдөр хамтран зохион байгуулж, ногоон барилгын үнэлгээний систем, Ногоон барилгын үнэлгээ (BESTGER)-ний аргачлал, гэрчилгээ олгох аудитор, сургагч багш талаар танилцуулга хийж, хамтын ажиллагааны чиглэлийг нарийвчлан тодорхойлох,</p>	
--	---------------------------	--	--	--	--	--	--

92

						баталгаажуулалтын хүрээг нэмэгдүүлэх, олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн баталгаажуулалтыг бий болгох чиглэлээр хэлэлцүүлсэн.	
5.2.10.	“Ногоон барилгын үнэлгээ (BESTGER)-ний аргачлал”, “Ногоон барилгын (BestGER) гэрчилгээ олгох журам”-ыг сурталчлан таниулах ажлыг зохион байгуулна. /ЗГҮАХХАХТ-ний 3.4.3.7.1083, 1084, 1085/		Контент, тоо-1	ХББОС-ын сайдын 2024 оны 108 дугаар тушаал “Ногоон барилгын үнэлгээ (BESTGER)-ний аргачлал”, 2024 оны 153 дугаар тушаал “Ногоон барилгын (BestGER) гэрчилгээ олгох журам”	Салбарын ИТА-дад “Ногоон барилгын үнэлгээ (BESTGER)-ний аргачлал”, “Ногоон барилгын (BestGER) гэрчилгээ олгох журам”-ыг сурталчлан таниулах, контент хийх ажлыг зохион байгуулна.	Эрчим хүчний хэмнэлттэй, дулаан алдагдалгүй, тэсвэртэй, ногоон амины орон сууц барих, нөхцөл сайжруулах, дулаалах дэвшилтэт технологийн шийдлүүдийг сурталчлан танилцуулах, оролцогч байгууллагуудад мэдээлэл өгөх, мэргэжилтнүүдийг байнгын мэдээллээр хангах зорилгоор контент, рийл хийж олон нийтийн сүлжээнд болон яамны сайт, “Ногоон барилгын хүрээлэн” ТББ-ийн цахим хуудсанд байршуулсан. “Дулаан байшин” Амины орон сууцны өдөрлөгийг БОУАӨЯ, ЭХЯ, НЗДТГ-тай хамтран Сүхбаатарын талбай дээр 2025.05.05-07-ны өдрүүдэд зохион байгуулсан. Энэхүү өдөрлөгт эрчим хүчний хэмнэлттэй, дулаан алдагдалгүй, тэсвэртэй, ногоон амины орон сууц барих, нөхцөл сайжруулах, дулаалах дэвшилтэт технологийн шийдлүүдийг танилцуулж, цахимаар загвар ногоон сууцнуудад 3D технологийг ашиглан дотор нь байгаа мэтээр үзэх, танилцах боломжтой контент хийж танилцуулсан. Яамны цахим хуудсанд байршуулсан.	ББМБЗГ Т.Батцэнд Д.Болормаа 100%
5.2.11.	УИХ-ын 2024 оны 52 дугаар тогтоолын 1.3 дахь заалтыг хэрэгжүүлж, үйл ажиллагааны тайланг холбогдох газарт хүргүүлнэ.	-	Хүргүүлсэн тайлан, тоо-1	УИХ-ын 2024 оны 52 дугаар тогтоолын 1.3 дахь заалт	УИХ-ын тогтоолын хэрэгжилтийг хангуулан холбогдох арга хэмжээг авч, Сангийн яаманд магадлал хийсэн ажлын тайлан, мэдээллийг хүргүүлнэ.	Улсын Их Хурлын 2024 оны 52 дугаар тогтоолын 1.3 дахь заалтыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2024 оны 95 дугаар тушаалын 3 дахь заалтыг үндэслэн улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж буй барилга байгууламжийн төсөвт өртгийн цалингийн зардалд тарифт цалингийн жишгийг шинэчлэн тооцож, магадлалын дүгнэлтээр баталгаажуулсан төсөл, арга хэмжээний ТЕЗ-аас ирүүлсэн 69 төсөл, арга хэмжээний төсөвт өртөгт магадлал хийсэн үйл ажиллагааны тайланг Сангийн сайдад 2025.02.10-ны өдрийн 01/466,	ББМБЗГ С.Должинсүрэн 100%

093

						<p>2025.05.02-ны өдрийн 01/1570 дугаартай тус тус албан бичгээр хүргүүлсэн. Харин Сангийн сайдаас 2025 оны 01/6770 дугаартай албан бичгээр хөндлөнгийн аудит, шинжээчийн дүгнэлт гаргуулан ирүүлэх чиглэлийн дагуу Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2025 оны А/152 дугаар тушаалаар Ажлын хэсэг байгуулан ажиллаж байна.</p> <p>“Барилгын хөгжлийн төв” ТӨААТҮГ-т 2024 онд тарифт цалингийн жишгийг шинэчлэн тооцож, магадлалын дүгнэлтээр баталгаажуулсан 69 төсөл, арга хэмжээний 49.2 тэрбум төгрөг, 2025 онд 62 төлөл, арга хэмжээний 55.1 тэрбум төгрөг зөрүү үүссэн байна. Үүнээс улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж буй нийт 100 төсөл, арга хэмжээний 66.4 тэрбум төгрөгийн зөрүү санхүүжилт шаардлагатай гэсэн тооцоолол гарсан байна. Мөн Ажлын хэсгээс гарсан шийдвэрийн дагуу Төсвийн байнгын хороонд 2025.11.03-ны өдрийн 01/4067 дугаартай албан бичгээр Монгол Улсын 2026 оны төсвийн төслийн 4.3.1-т тусгагдсан 35.3 тэрбум төгрөгийн саналыг хэвээр үлдээх тухай дурдан хүргүүлсэн.</p>	
5.2.12.	<p>Барилга байгууламжийн зураг төсөлд захиалагчийн техник хяналт хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны тайланг тухай бүр авч ажилласан байна.</p> <p>/Засгийн газрын 2019 оны 108 дугаар тогтоол/</p>		<p>ШҮ-1: Ирүүлсэн тайлан, тоо-2</p> <p>ШҮ-2: Хэрэгжилт, хувь</p>	<p>2024 оны зураг төсөлд захиалагчийн техник хяналт хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны хэрэгжилт-90%</p>	<p>Барилга байгууламжийн зураг төсөлд захиалагчийн техник хяналт хэрэгжүүлсэн үйл ажиллагааны тайланг нэгтгэнэ.</p>	<p>Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар улсын хэмжээнд хэрэгжих барилга байгууламжийн зураг төсөлд хийсэн захиалагчийн техник хяналт хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны тайланг 2025.12.03-ны өдрийн байдлаар хүлээн авч, хянаад байна.</p> <p>- Энэ хүрээнд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар улсын хэмжээнд хэрэгжих нийт 65 барилга байгууламжийн зураг төслийн боловсруулалтын явцад гэрээний үндсэн дээр захиалагчийн техник хяналт хэрэгжүүлсэн байна. Нийт барилга байгууламжийн зураг төслийн боловсруулалтын явц 90 хувь. Үүнээс:</p> <p>- Хот байгуулалт, барилга орон сууцжуулалтын яамны нийт 16 барилга</p>	<p>ББМБЗГ Б.Гандолгор 100%</p>

99

						байгууламжийн зураг төсөл, боловсруулалтын явц 100 хувь; - Эдийн засаг хөгжлийн яамны нийт 38 барилга байгууламжийн зураг төсөл, боловсруулалтын явц 85 хувь; - Бүсчилсэн хөгжлийн үндэсний хүрээлэнгийн 11 барилга байгууламжийн зураг төсөл, боловсруулалтын явц 85 хувь.	
5.2.13.	Орон сууц, олон нийтийн барилга, байгууламжийн зураг төсөл төлөвлөлтийн норм, нормативын шаардлагыг хангуулж барилга байгууламжийн гадна, дотор хүртээмжийг нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулна. /ЗГҮАХХАХТ-ний 2.1.1.24.218/		ШҮ-1: Ирүүлсэн тайлан, тоо-2 ШҮ-2: Магадлалын дүгнэлтийн нэгтгэлээр баталгаажсан зураг төсөл, тоо - 100	Барилгын хөгжлийн төвийн 2024 оны барилга байгууламжийн зураг төсөлд магадлал хийх үйл ажиллагааны тайлан. Нийт 2200 гаруй зураг төсөл, магадлалын дүгнэлтийн нэгтгэлээр баталгаажсан.	-Орон сууц, олон нийтийн барилга, байгууламжийн зураг төсөл төлөвлөлтийн норм, нормативын шаардлагын дагуу барилга байгууламжийн гадна, дотор орчны хүртээмжтэй байдлыг хангуулан зураг төслийг боловсруулах, хянах, магадлалын дүгнэлтийн нэгтгэлээр баталгаажуулах ажлыг зохион байгуулна. -Барилгын хөгжлийн төвийн барилга байгууламжийн зураг төсөлд магадлал хийх үйл ажиллагааны тайланг хүлээн	- Улсын төсөв болон хувийн хөрөнгө оруулалтаар улсын хэмжээнд хэрэгжих барилга байгууламжийн зураг төсөлд магадлал хийх үйл ажиллагааны тайланг 2025.12.01-ний өдрийн байдлаар хүлээн авч, хянаад байна. - Нийт 2,473 ажлын гэрээ байгуулан барилга байгууламжийн ажлын зураг төсөл, төсөвт магадлал хийх ажлыг зохион байгуулж, "Барилга, байгууламжид хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хүртээмжийг төлөвлөх" /БНБД 35-01-22/ барилгын норм дүрэм болон холбогдох төлөвлөлтийн норм, нормативын шаардлагын дагуу барилга байгууламжийн гадна, дотор орчны хүртээмжтэй байдлыг хангасан 2,252 зураг төслийг магадлалын дүгнэлтийн нэгтгэлээр баталгаажуулсан байна. Үүнээс: - Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 1,563, хувийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжих 910 төсөл арга хэмжээний ажлын зураг төсөл, төсвийг баталгаажуулсан байна. - Орон сууцны барилга – 408; - Үйлдвэр – 59; - Худалдаа, үйлчилгээний -131; - Зочид буудал – 14; - Эмнэлэг – 17; - Сургууль – 48; - Албан тасалгааны зориулалттай – 5; - Агуулах – 38;	ББМБЗГ Б.Гандолгор 100%

25

					авч, хянасан байна	<ul style="list-style-type: none"> - Гараажийн зориулалттай –30; - Нефть, хийн барилгын байгууламж – 73; - Цэцэрлэг – 28; - Дотуур байр – 8; - Соёл, олон нийт – 28; - Оффисын барилга – 63; - Уул уурхай – 5; - Гадна инженерийн шугам сүлжээний – 399; - Усны барилга байгууламж – 85; - Засварын ажил – 346; - Ерөнхий төлөвлөгөө ТЭЗҮ – 20; - Тохижилт – 137; - Төсөв – 11; - Бусад – 1456 	
5.2.14.	Үндэсний ногоон барилгын үнэлгээний системийг нэвтрүүлж, хөгжүүлэх /ЗГҮАХХАХТ-ний 3.4.3.7.1011		Ажлын даалгавар, тоо -1		Ажлын даалгавар боловсруулж батлуулах, гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулах ажлыг зохион байгуулсан байна.	“Ногоон барилгын үнэлгээ (Bestger)-ний аргачлал”-д үндэслэн үндсэн өгөгдлүүдийг оруулж, эрх бүхий Ногоон барилгын аудиторудын үнэлгээний дүгнэлт бүртгэгдсэнээр Гэрчилгээг цахимаар олгох үйл ажиллагааны цар хүрээг тогтоож, “Ногоон барилгын үнэлгээний систем”-ийг бий болгохоор техникийн даалгаварын төслийг боловсруулсан, батлагдах шатанд байна. БННС-ын 2026 оны үйл ажилллагааны төлөвлөгөөнд тусгуулахаар ажиллаж байна. Мөн Үндэсний Итгэмжлэлийн Төвтэй хамтран баталгаажуулалтын хүрээг нэмэгдүүлэх, олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн баталгаажуулалтыг бий болгох чиглэлээр “Ногоон барилга-Ногоон санхүүжилт-Баталгаажуулалт” сэдэвт хэлэлцүүлгийг 2025.12.03-ны өдөр хамтран зохион байгуулж, ногоон барилгын үнэлгээний системийн талаар илтгэл тавьж, танилцуулга хийсэн. Цаашдын хамтын ажиллагааны чиглэлийг нарийвчлан тодорхойлох талаар хэлэлцүүлсэн.	ББМБЗГ Д.Болормаа 70%
5.3. Барилгын салбарт мэдээлэлтэй загварчлал /BIM/ нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд:							

5.3.1.	Барилгын төслийн удирдлага, мэдээллийн нэгдсэн систем /BIM/-ыг нэвтрүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх ажлыг зохион байгуулах.		ШҮ-1: Батлагдсан төлөвлөгөө, тоо-1, ШҮ-2: Ажлын хэсгийн тушаал, тоо-1,	“Монголын барилгын инженерүүдийн холбоо” ТББ, БНСУ-ын Ёнсэй их сургуулийн профессор Sang-Ho Lee-тэй байгуулсан гэрээ-1, тайлан-1	- Монгол Улсын хэмжээнд Барилгын төслийн удирдлага, мэдээллийн нэгдсэн систем /BIM/-ийг нэвтрүүлэх богино, дунд, урт хугацааны төлөвлөгөө батлуулна. - Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын “Барилгын салбарт мэдээлэлтэй загварчлал /BIM/ нэвтрүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх” ажлын хэсгийн тушаал батлуулна.	“Барилгын мэдээлэлтэй загварчлал-BIM”-ийг нэвтрүүлэх 2025.06.04 өдрийн А/102 дугаартай Ажлийн хэсэг байгуулсан. Ажлын хэсгийн хавсралтад хийх ажлын төлөвлөгөө гарсан. Мөн 2025.11.24-ний өдөр Их Британи, Умард Ирландын Нэгдсэн Хаант Улсын элчин сайдын яамны төлөөлөл, стандартын газар, хувийн хэвшлийн төлөөллүүдтэй уулзалт зохион байгуулж, 2025.11.27-ны өдөр Их Британи, Умард Ирландын Нэгдсэн Хаант Улс-Монголын Дэд бүтцийн форум: Дижитал бүтээн байгуулалт арга хэмжээг зохион байгуулсан. Мөн улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж буй төсөл, арга хэмжээний төсөвт өртөгт Үндэсний аудитын газар 2025 онд гүйцэтгэсэн Нийцлэлийн аудитын зөвлөмжид энэхүү арга хэмжээг эрчимжүүлэхээр зөвлөмжийн хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд тусгуулсан.	ББМБЗГ Т.Батцэнд 100%
5.3.2.	Шаардлагатай Стандартыг боловсруулах ажлыг зохион байгуулна.	70.0	ШҮ-1: Зөвлөх үйлчилгээний гэрээ, тоо-1 ШҮ-2: Боловсруулсан стандартын төсөл, тоо-5	Стандарт-4	Барилгын мэдээлэлтэй загварчлалыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай стандартын төсөл боловсруулах ажлыг ББННС-ын үйл ажиллагааны 2025 оны төлөвлөгөөнд тусгуулж, зөвлөхтэй гэрээ байгуулах ажлыг	2025.11.18-ний өдрийн 2025/22 дугаараар “BIM гарын авлага: эзэмшигч, дизайнер, инженер, гүйцэтгэгч, байгууламжийн менежерүүдэд зориулсан барилгын мэдээллийн загварчлалын гарын авлага”-ыг орчуулах, оюуны өмчийн эрхийг худалдан авах, хэвлэх ажлын техникийн даалгавар, 2025.11.18-ны өдрийн 2025/21 дугаар, “Барилга, барилгын ажлын талаарх мэдээллийг зохион байгуулах, дижитал болгох, үүнд барилгын мэдээллийн загварчлал (BIM)-ын загварчлалыг ашиглан мэдээллийн менежмент” ISO 19650 стандартчлах техникийн даалгавар, 2025.11.23-ны өдрийн 2025/24 дугаар “Барилга,	ББМБЗГ Т.Батцэнд 90%

97

					зохион байгуулсан байна.	байгууламжийн менежментийн салбарт мэдээлэл солилцоход зориулагдсан аж үйлдвэрийн суурь анги” ISO 16739 стандартын техникийн даалгавар тус тус батлуулж “Барилгын хөгжлийн төв” ТӨААТҮГ-т 2025.11.28-ны өдрийн 02/4390 дугаар албан бичгээр хүргүүлсэн. “Барилгын хөгжлийн төв” ТӨААТҮГ-аас гүйцэтгэгч сонгон шалгаруулах тендерийн зарыг цахимд байршуулсан.	
5.4. Барилга байгууламжийн норм, нормативын баримт бичгийг боловсруулах, батлуулах, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах, хяналт тавих зорилтын хүрээнд:							
5.4.1.	Барилга байгууламжийн норм, нормативын санг бүрдүүлэх, зарцуулах болон сангийн үйл ажиллагааг бодлогын удирдамж, чиглэлээр хангаж, сангийн удирдах зөвлөлийн хуралдааныг тухай бүр зохион байгуулж, холбогдох шийдвэрийг гаргуулж ажиллана. /Барилгын тухай хуулийн 5.1, 33.1.2 дахь заалт/	ББННС	Батлуулсан төлөвлөгөө, түүний хэрэгжилт, хувь	Барилга байгууламжийн норм, нормативын сангийн 2024 оны төлөвлөгөөний биелэлт 74.3 хувьтай байна.	Барилга байгууламжийн норм, нормативын сангийн 2025 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний төслийг боловсруулж батлуулсан байна. Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 80,0 хувьд хүргэсэн байна.	Барилга байгууламжийн норм, нормативын сангийн 2025 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулж, 2025.03.14,19-ний өдрүүдэд тус сангийн Удирдах зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж, батлуулсан. Батлагдсан төлөвлөгөөнд тусгагдсан 25 ажлын техникийн даалгаврыг шинээр боловсруулж, ХББОСЯ-ны ТНБД-аар батлуулсан. Барилга, байгууламжийн норм, нормативын баримт бичгийг үргэлжлүүлэн шинэчлэх /68/ болон шинээр боловсруулах /49/ нийт 117 ажил төлөвлөгөөнд тусгаснаас жилийн эцсийн байдлаар хэрэгжилт 77.21 хувьтай байна.	ББМБЗГ П.Нямдарь 90%
5.4.2.	Барилга байгууламжийн норм, нормативын баримт бичигт үзлэг хийх ажлыг зохион байгуулна. /Засгийн газрын 2019 оны 106 дугаар тогтоол/	ББННС	Ажлын даалгавар	Барилгын салбарын батлагдсан норм ба дүрэм	Барилга байгууламжийн норм, нормативын сангийн 2025 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгуулсан байна.	Барилга байгууламжийн норм, нормативын баримт бичигт үзлэг хийх ажилд шаардагдах санхүүжилтийг барилга байгууламжийн норм, нормативын сангийн 2025 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусган батлуулсан. Тус ажлын техникийн даалгаврыг боловсруулж, 2025.06.24-ний өдөр ТНБД-аар батлуулсан бөгөөд гүйцэтгэгч сонгох тендер шалгаруулалтыг “Барилгын	ББМБЗГ П.Нямдарь 100%

28

					<p>Ажлын даалгаврыг батлуулан салбарт хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа норм, нормативын баримт бичигт техникийн үзлэг хийх ажлыг эхлүүлсэн байна.</p>	<p>хөгжлийн төв” ТӨААТҮГ-аас 2 удаа зарласан боловч тендерүүд амжилтгүй болсон.</p> <p>Тус ажлыг зохион байгуулах, зохицуулалтаар хангах үүрэг бүхий ажлын хэсэг ТНБД-ын 2025 оны А/111 дугаар тушаалаар байгуулагдан ажиллаж байна. Ажлын хэсгийн 2025.11.18-ны өдрийн хурлаар дараах шийдвэрийг гаргасан. Үүнд:</p> <p>1. Ажлын нийт төсөвт өртгийг шинэчлэн тооцож, Барилга байгууламжийн норм, нормативын сангийн үйл ажиллагааны 2026 оны төлөвлөгөөнд тусган батлуулах;</p> <p>2. Техникийн даалгаврыг шинэчлэн боловсруулж, холбогдох мэргэжлийн зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн батлуулах.</p> <p>Тус ажлын хэсгээс хот байгуулалт, барилгын салбарт хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй 83 цогцолборын 409 барилга байгууламжийн норм, нормативын баримт бичгийг батлагдсан оноор нь ангилан дүн шинжилгээ хийж, үзлэгийн ажлыг эхлүүлсэн. Үзлэгийн үр дүнд 2000 оноос өмнө батлагдсан 26 норм, нормативын баримт бичгийн жагсаалтыг гарган холбогдох яамдын чиг үүрэгт хамаарах болон салбар хоорондын асуудлыг зохицуулсан норм, нормативын баримт бичгийг шинэчлэн боловсруулах, хүчингүй болгох, нэмэлт өөрчлөлт оруулах шаардлагатай эсэх талаар санал авахаар 5 яаманд албан бичиг хүргүүлээд байна.</p>	
5.4.3.	Салбарын шинжлэх ухаан, техник технологийн зөвлөлийн хуралдааныг зохион байгуулна. /Шинжлэх ухаан, техник, технологийн тухай	ББННС	Батлуулсан төлөвлөгөө-1, Хуралдааны тоо, Хурлын тэмдэглэл	БХБС-ын 2022 оны 134 дүгээр тушаалаар ШУТТЗ-ийн ажиллах журам, бүрэлдэхүүний г батлуулсан.	Салбарын Шинжлэх ухаан, техник технологийн зөвлөлеер хэлэлцүүлэх асуудлуудыг хянан үзэж, шаардлага хангасан	Салбарын шинжлэх ухаан, техник технологийн зөвлөлийн хуралдааныг 2025 онд нийт 8 удаа зохион байгуулж, шаардлага хангасан 26 асуудлыг хэлэлцүүлж, 18 асуудал нь дэмжигдэж, 8 асуудлыг дахин хэлэлцүүлэхээр шийдвэрлэсэн. Тухай бүр хуралдааны шийдвэр, хурлын тэмдэглэлийг албажуулан холбогдох байгууллагуудад хүргүүлсэн.	ББМБЗГ П.Нямдарь 100%

	хуулийн 5.2, 9.1, 9.2, Барилгын тухай хуулийн 33.1.8, Засгийн газрын 2019 оны 106 дугаар тогтоол/				асуудлуудыг тухай бүр хэлэлцүүлж холбогдох шийдвэрийг гаргуулан хурлын тэмдэглэлийг албажуулсан байна.		
5.4.4.	Барилгын ажлын төсөв, үнэ бүрдлийн норматив баримт бичгийг төсвийн томсгосон норм, жишиг үнэлгээнд шилжүүлэх ажлын хүрээнд төсвийн суурь нормыг батлуулах ажлыг зохион байгуулна. /Төрөөс барилгын салбарын талаар баримтлах бодлого 1.3.6/	ББННС	ШҮ-1: МЗХ-1 ШҮ-2: ШУТТЗХ-1	Барилгын ажлын төсвийн суурь нормуудыг шинэчлэн боловсруулсан	Барилгын ажлын төсвийн суурь нормуудыг шинэчлэн боловсруулах ажлыг зохион байгуулж, томсгосон үнэлгээнд шилжих нөхцөлийг бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Барилгын ажлын төсвийн суурь нормуудын 87 эмхэтгэлийг шинэчлэн боловсруулах ажлыг эрчимжүүлэх талаар 2025.04.02-ны өдөр Барилгын хөгжлийн төвийн Норм нормативын хэлтсийн дарга, мэргэжилтэн болон уг төслийн гүйцэтгэгч болох Барилгын төсөвчдийн холбоотой хамтарсан уулзалтыг зохион байгуулж, 2025.05.15-ны өдөр төслийг эцсийн байдлаар хүлээлгэн өгөхөөр болсон. Мөн тус яаманд 2025.06.03-ны өдөр нормын гүйцэтгэгч болон БХТ-ийн нормын хэлтсийн мэргэжилтнүүдтэй төсвийн суурь нормын боловсруулалтын талаар санал солилцсон. Нормын боловсруулалт болон шүүмж хийгдсэн, редакцын ажил дууссан, Мэдээллийн санд оруулах ажлыг яаралтай дуусган, МЗХ-аар хэлэлцүүлэхээр шийдвэрлэсэн. “Эдийн засаг, төсөв үнэ бүрдлийн мэргэжлийн зөвлөл”-ийн 2025.08.29-ний өдрийн ээлжит хурлаар “Барилга, сантехник, цахилгаан, холбоо дохиолол, засварын ажлын төсвийн суурь норм”-ын 81 эмхэтгэлүүдийг шинэчлэн болон шинээр боловсруулсан ажлыг хэлэлцүүлэн дэмжигдсэн. Яамны дэргэдэх ШУТТЗ-ын хурлаар хэлэлцүүлэхээр мэргэжлийн зөвлөлийн гишүүдийн саналыг тусган ажиллаж байна.	ББМБЗГ С.Должинсүрэн 70%
5.4.5.	“Барилга байгууламжийн 2023, 2024 оны үнийн индекс”-ийг батлуулна. /БТХ-	ББННС	ШҮ-1: МЗХ, тоо-1 ШҮ-2: ШУТТЗХ, тоо-1	БТХ-ийн 33 дугаар зүйлийн 33.1.10 дахь заалт	Зураг төслийн өмнөх шатанд барилга байгууламжийн өртгийг	Барилга байгууламжийн норм, нормативын сангийн 2025 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд “Барилга байгууламжийн 2023, 2024, 2025 оны үнийн индекс”-ийг боловсруулж,	ББМБЗГ С.Должинсүрэн 30%

100

	ийн 33 дугаар зүйлийн 33.1.10 дахь заалт/		ШҮ-3: Сайдын тушаал, тоо-1		урьдчилан тодорхойлох нөхцөлийг бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	батлуулахаар санал хүргүүлэн, төлөвлөгөөний 13-т тусгагдан батлагдсан. Барилгын хөгжлийн төвөөс 2025.05.15-ны өдрийн 02/1097 дугаартай албан бичгээр техникийн даалгаврыг боловсруулан ирүүлсэн. ТНБД 2025.06.09-ний өдрийн 06/2025 дугаартай батлагдсаныг 2025.06.10-ны өдрийн 07/2301 дугаартай албан бичгээр Барилгын хөгжлийн төвд хүргүүлсэн. Гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулж, 2025.09.16-ны өдөр гэрээ байгуулан ажлыг эхүүлсэн бөгөөд эхний тайланг хүлээн авсан.	
5.4.6.	"Барилгын машин ашиглалтын нэгж машин цагийн жишиг үнэ"-ийг батлуулна.	ББННС	ШҮ-1: МЗХ, тоо-1 ШҮ-2: ШУТТЗХ, тоо-1	Төслийг боловсруулсан	Барилгын төсөв зохиоход хэрэглэгдэх машин, механизмын тариф шинэчлэгдэнэ.	Барилга байгууламжийн төсвийн тооцоо хийхэд хэрэглэгдэх "Барилгын машин ашиглалтын нэг машин цагийн үнэ тодорхойлох аргачлал" /БД 81-111-25/, "Барилгын машин ашиглалтын нэг машин цагийн үнэ" /БД 81-112-25/ барилгын дүрмийг Барилгын хөгжлийн төвөөс 2025.05.08-ны өдрийн 02/1051 дугаартай албан бичгээр батлуулахаар ирүүлснийг хянаж, ХББОССайдын 2025.06.06-ны өдрийн 138 дугаартай тушаалаар баталсан. Тушаалын хэрэгжилтийг хангуулахаар 2025.06.10-ны өдрийн 07/2302 дугаартай албан бичгээр Барилгын хөгжлийн төвд хүргүүлсэн.	ББМБЗГ С.Должинсүрэн 100%
5.4.7.	Барилга угсралтын ажлын тэмдэглэл /улаан журнал/-ыг шинэчлэн боловсруулах ажлыг зохион байгуулж, батлуулна.	ББННС	ШҮ-1: ШУТТЗХ, тоо-1 ШҮ-2: Сайдын тушаал, тоо-1	Төслийг боловсруулсан	Холбогдох байгууллагуудаас санал авч, холбогдох мэргэжлийн зөвлөл, ШУТТЗ-ын хурлаар хэлэлцүүлэх ажлыг зохион байгуулж, батлуулна.	Барилгын угсралтын ажлын тэмдэглэл /улаан журнал/ дүрмийг шинэчлэн боловсруулах зөвлөх "Масс бетон барилгын чанарын холбоо" ТББ-тай 2023.05.16-ны өдөр 110/2023 дугаартай гэрээ байгуулан ажлыг эхлүүлсэн. Олон улсад хэрэглэж байгаа энэ төрлийн норматив баримт бичгийг судалж харьцуулалт хийсэн "Барилгын үе шатны ажлын гүйцэтгэлийн тэмдэглэл"-ийн жагсаалтыг гарган эхний тайланг хүлээн авсан. Мөн яаманд 2025.06.03-ны өдөр нормын гүйцэтгэгч болон БХТ-ийн нормын хэлтсийн мэргэжилтнүүдтэй төслийн явц болон боловсруулалттай холбоотой тулгамдаж байгаа асуудлаар санал	ББМБЗГ С.Должинсүрэн 70%

						солилцсон. Ажлын цар хүрээнээс хамаарч гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээний хугацааг 2025.05.23-ны өдөр сунгасан байна. Боловсруулалтын ажил бүрэн дуусаж, редакц, шүүмж хийгдсэн төслийг эцэслэн Барилгын угсралтын ажлын тэмдэглэл /улаан журнал/ ажлыг 2025.10.31-ний өдөр Барилгын үйлдвэрлэлийн зохион байгуулалт, тоног төхөөрөмжийн орон тооны бус мэргэжлийн зөвлөлийн хурлаар оруулж гишүүдийн санал зөвлөмжийг тусган дахин хурлаар хэлэлцүүлэхээр шийдвэрлэсэн.	
5.4.8.	Барилгын ажлын ил далд ажлын акт /Шалгах хуудас/-ыг шинэчлэн боловсруулах ажлыг зохион байгуулж, батлуулна.	ББННС	ШҮ-1: ШУТТЗХ, тоо-1 ШҮ-2: Сайдын тушаал, тоо-1	Төслийг боловсруулсан	Холбогдох байгууллагуудаас санал авч, холбогдох мэргэжлийн зөвлөл, ШУТТЗ-ын хурлаар хэлэлцүүлэх ажлыг зохион байгуулж, батлуулна.	Ил далд ажлын акт шинэчлэх Техникийн даалгавар БХБЯ-ны Төрийн нарийн бичгийн даргаар 2023.03.17-ны өдрийн 07/2023 дугаартай батлуулсан. Ил далд ажлын акт шинэчлэн боловсруулах ажилд зөвлөх "Масс бетон барилгын чанарын холбоо" ТББ-тай 2023.09.27-ны өдөр 2023/192 дугаартай гэрээ байгуулан ажлыг эхлүүлсэн. Эхний төсөлд боловсруулалт хийгдэж байгаа бөгөөд Олон Улсын Техникийн Шаардлагын Институтийн техникийн шаардлагын баазын хүрээнд нийт 691 ш шалгах хуудас боловсруулж байгаа ба ойролцоогоор 5000 орчим хуудас загвар баримт бичиг байна. Ил далд ажлын акт 2024.11.22-ны өдөр Барилгын үйлдвэрлэл, зохион байгуулалт, технологийн орон тооны бус мэргэжлийн зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлсэн. Ажлын цар хүрээнээс хамаарч гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээний хугацааг 2025.05.23-ны өдөр сунгасан байна. Мөн яаманд 2025.06.03-ны өдөр нормын гүйцэтгэгч болон Барилгын хөгжлийн төвийн нормын хэлтсийн мэргэжилтнүүдтэй төслийн явц болон боловсруулалттай холбоотой тулгамдаж байгаа асуудлаар санал солилцсон. Боловсруулалтын ажлыг эхний ээлжид шаардлагатай 250 гаруй актыг бүрэн дуусгаж, редакц, шүүмж хийлгэж, батлуулах чиглэлийг өгсөн.	ББМБЗГ С.Должинсүрэн 70%

5.4.9.	"Пассив барилгын стандартын шаардлага"-ийг боловсруулах ажлын даалгаврыг боловсруулах, батлуулах /ЗГҮАХХАХТ-ний 1.1.3.7/	ББННС	ШҮ-1: Ажлын даалгавар, тоо-1,	-	Монгол улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа стандарт, норм дүрмийг Олон улсын мөрдөж буй пассив барилгын стандартад нийцүүлэх шаардлагыг боловсруулах Ажлын даалгаврыг боловсруулах ажлыг зохион байгуулна.	Пассив барилгын барилгын стандартын шаардлага боловсруулах ажлын техникийн даалгаврын төслийг боловсруулж, санал авахаар viber системээр "Пассив барилгын хүрээлэн" ТББ-д хүргүүлсэн. Техникийн даалгавар батлуулснаар ажлын тоо хэмжээ тодорхой болж төсөв гарна. Барилга, хот байгуулалтын сайд, Эрчим хүчний сайдын хамтарсан 2021.12.02-ны өдрийн А/257, А/252 дугаартай тушаалаар батлагдсан "Барилгын эрчим хүчний гэрчилгээ олгох журам"-ын дагуу 319 барилгын зураг төсөлд 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар орон тооны бус экспертүүдээр хянагдаж, эрчим хүчний гэрчилгээ олгогдсон. Япон Улсын барилга, орон сууцны эрчим хүчний хэмнэлт, пассив болон ногоон барилга байгууламжид хэрэгжүүлж байгаа бодлого, норм норматив, техникийн зохицуулалт, стандарт, арга хэмжээ, ач холбогдол, үр нөлөөг судлах болон шинэ технологи, инновац, шилдэг жишээтэй танилцаж, туршлага судлах зорилгоор 2025.12.06-14-ний өдрүүдэд томилолтоор ажиллах багийн бүрэлдэхүүн, удирдамжийг ТНБД-ын 2025.11.28-ны өдрийн Б/204 тоот тушаалаар баталсан. Тус баг нь ХББОСЯ, Барилгын хөгжлийн төв, Нийслэлийн ЗДТГ, МУИС-ийн багш, судлаач нараас бүрдсэн. Энэхүү арга хэмжээний үр дүнд барилгын эрчим хүчний хэмнэлт, пассив болон ногоон барилгын талаарх Японы туршлага, инновацийн шийдлүүдийг судалж, Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй норматив баримт бичгүүдтэй уялдуулах, нутагшуулах боломжийг тодорхойлон, норм норматив, стандартыг шинэчлэх, бодлогын баримт бичигт тусгах талаар салбарын мэргэжилтнүүд шинэ мэдлэг, ойлголт, үр чадвараа дээшлүүлсэн.	ББМБЗГ Д.Болормаа 100%
--------	--	-------	----------------------------------	---	--	---	------------------------------

5.5. Барилгын салбарын хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй, газар хөдлөлтийн чиглэлээр норм, дүрэм, журмыг боловсруулан батлуулах, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах ажлын хүрээнд:

5.5.1.	Өмнөговь, Хөвсгөл аймгийн газар хөдлөлтийн бичил мужлалын зураглалыг олон нийтийн хэрэглээнд нэвтрүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	-	Геопортал цахим систем	Суурь судалгаа хийгдсэн.	Өмнөговь, Хөвсгөл аймгийн газар хөдлөлтийн бичил мужлалын зураглал тайлан хянаж, олон нийтийн хэрэглээнд нэвтрүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Олон нийтийн хэрэглээнд нэвтрүүлж геопорталд байршуулахын тулд дараах ажлуудыг зохион байгууллаа. Өмнөговь аймгийн Даланзадгад, Хөвсгөл аймгийн Мөрөн сумын төвийн газар хөдлөлийн аюулын үнэлгээ ба бичил мужлалын судалгаа, зураглалыг "Инженер геологи, геотехник, барилга бүтээц, газар хөдлөлтийн арга хэмжээний орон тооны бус мэргэжлийн зөвлөл"-ийн хурлаар хэлэлцүүлэхээр Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-т 2025.11.12-ны өдрийн 07/4197 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн. 2025 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн хурлаар хэлэлцүүлэх төлөвлөгөөнд тусгуулсан. Мөн Шинжлэх ухааны академийн физик, математик, информатикийн салбарын бага чуулганы 2025.12.03-ны өдрийн хурлаар дээрх аймгуудын судалгааны тайланг хэлэлцэж, зорилтоо биелүүлсэн гэсэн шийдвэр гарсан байна. 2026 оны 02 дугаарын сарын ХББОСЯ-ны дэргэдэх ШУТТЗХ-р хэлэлцүүлж, хэрэглээнд 1 дүгээр улиралд багтаан нэвтрүүлэхээр ажиллаж байна.	ББМБЗГ Б.Баярдулам 80%
5.5.2.	Увс, Ховд аймгийн газар хөдлөлтийн бичил мужлалын зураглалын төсвийг шийдвэрлүүлж, ажлыг эхлүүлсэн байна.	300 сая төгрөг	Санхүүжилт ийн санал, тоо - 1	14 аймгийн бичил мужлалын зургийн судалгааны ажил хийгдсэн.	Увс, Ховд аймгийн газар хөдлөлтийн бичил мужлалын зураглалын төсвийг шийдвэрлүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Барилга байгууламжийн норм, нормативын сангийн 2025 оны төлөвлөгөөний 53 дугаарт Увс, Ховд аймгийн газар хөдлөлтийн бичил мужлалын зураглал хийх ажлыг тусгуулж, батлуулсан. Гэрээг сунгахтай холбогдуулан Одон орон геофизикийн хүрээлэнгийн захирал, төслийн удирдагч Ч.Одонбаатар, тус хүрээлэнгийн Газар хөдлөлтийн аюулын үнэлгээний лабораторийн эрхлэгч М.Дэмбэрэлдулам, яамны санхүү Санхүү, хөрөнгө оруулалтын газрын шинжээч Ж.Орхонбаяр, Барилгын чанар, аюулгүй байдлын бодлого, зохицуулалт харицсан ахлах шинжээч Б.Баярдулам нарыг оролцуулан	ББМБЗГ Б.Баярдулам 90%

						2025.10.22-ны өдөр хуралдсан. Хурлаас Өмнөговь, Хөвсгөл аймгуудын газар хөдлөлийн бичил мужлалын зураглалын ажлын тайланг холбогдох мэргэжлийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлэн батлуулах, шинээр хийх 2 аймгийн гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах шийдвэр гарсан. Нэмэлт гэрээний төсөл, хурлын тэмдэглэл боловсруулан бусад материалыг бүрдүүлэн ТЗУГ-ийн Хуулийн хэлтсээр хянуулахад сунгах боломжтой дүгнэлт гаргасан. 2025 оны 12 дугаар сарын 04-ны өдөр ТНБД хянан үзэж гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулахгүй, шинээр худалдан авах ажиллагааг зарлах чиглэл өгсөн. Үүний дагуу холбогдох арга хэмжээг зохион байгуулан ажиллаж байна.	
5.5.3.	Барилга байгууламжийг паспортжуулах ажлыг улсын хэмжээнд эрчимжүүлэх талаарх саналыг ЗГ-ын хуралдаанаар хэлэлцүүлэх ажлыг зохион байгуулна. /ЗГҮАХХАХТ-ний 1.1.3.4.44/	-	ЗГ-ын хуралдааны тэмдэглэл, тоо-1	999 барилга байгууламжийг паспортжуулсан.	Тулгамдаж буй асуудлаар Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулах ажлыг зохион байгуулна.	Монгол Улсын Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэх “Барилгын хүчитгэлийн үйл ажиллагааны урт хугацааны төлөвлөгөө (2025-2034)”-ний төсөлд холбогдох саналыг тусгуулахаар 2025.12.16-ны өдөр Онцгой байдлын ерөнхий газарт албан бичгээр хүргүүлсэн. Энэ ажлын хүрээнд Японы улсын хамтын ажиллагааны байгууллагын Монгол Улсын газар хөдлөлтийн гамшгаас хамгаалах чадавхийг бэхжүүлэх төслийн багтай хамтран 2025 оны 9 дүгээр сарын 19-ний өдрөөс 11 дүгээр сарын 12-ны хооронд 3 удаа уулзалт зохион байгуулж, Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулах төсөл дээр хамтран ажилласан болно.	ББМБЗГ Б.Баярдулам 80%
5.5.4.	Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн дагуу аймаг, нийслэлийн төсөвт барилга байгууламжийн паспортжуулах ажлын төсвийг тусгуулах,	-	ШҮ-1: Сургалт, тоо – 1 ШҮ-2: Аймгийн тоо	3 удаагийн сургалтыг зохион байгуулсан.	Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн дагуу аймаг, нийслэлийн төсөвт барилга байгууламжийн паспортжуулахад шаардлагатай тоног	Японы олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллага /ЖАЙКА/-тай хамтран барилгын газар хөдлөлтийн тэсвэрлэлтийн үнэлгээ, барилгын хүчитгэлийн үйл ажиллагааг хэрхэн зохион байгуулах болон сургууль, цэцэрлэгийн барилгуудыг газар хөдлөлтийн гамшгийн үед хоргодох байраар ашиглахад арга зүйн туслалцаа үзүүлэх чиглэлээр	ББМБЗГ Б.Баярдулам 100%

	холбогдох сургалтыг зохион байгуулна. /ЗГҮАХХАХТ-ний 1.1.3.4.44/				төхөөрөмжийн төсвийг тусгуулж, сургалт зохион байгуулна.	чадавхижуулах цахим сургалтыг 2025.12.03-ны өдөр зохион байгуулсан. Сургалтад 21 аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын Барилгын болон хяналтын хэлтсийн 45 гаруй албан хаагчид хамрагдлаа. Сургалтын явцад аймгийн хэмжээнд одоо ашиглагдаж буй барилга байгууламжийн чанар, газар хөдлөлтийг тэсвэрлэх байдлыг шалгах багаж, тоног төхөөрөмжийн судалгааг гаргасан. Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт тухайн жилийнхээ төсвийн 1-ээс дээш хувийг гамшгийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, тэр дундаа барилга байгууламжийг паспортжуулах ажилд тусган хамтран ажиллах тухай 2025.11.27-ны өдрийн 01/4357 дугаартай албан бичгийг хүргүүлсэн.	
5.5.5.	Засгийн газрын 2016 оны 282 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Газар хөдлөлтийн гамшгийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх байнгын ажиллагаатай зөвлөл"-ийн биелэлтийг хангуулна.	-	Төлөвлөгөө, тоо -1	Төлөвлөгөөний төсөл боловсруулагдсан.	Биелэлтийг ханган ажилласанаар газар хөдлөлтийн гамшгийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Газар хөдлөлтийн гамшгийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлийг бууруулах, бэлэн байдлыг хангах, үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах чиг үүрэг бүхий "Байнгын ажиллагаатай дэд зөвлөл"-ийн 2025 оны ээлжит хуралдаан 2025.10.10-ны өдөр зохион байгуулагдаж, оролцсон. "Байнгын ажиллагаатай дэд зөвлөл"-ийн 2025 оны үйл ажиллаганы төлөвлөгөөний биелэлт, 2026 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний төсөлд тусгуулах саналыг 2025.11.10-ны өдрийн 02/4144 дугаар албан бичгээр Онцгой байдлын ерөнхий газарт хүргүүлсэн. "Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах Сендайн үйл ажиллагааны хүрээг Монгол Улсад хэрэгжүүлэх дунд хугацааны стратегийн III үе шатны (2026-3030) арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулах ажлын хэсгээс боловсруулсан төлөвлөгөөний төсөлд газар хөдлөлтийн гамшгийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулах талаар саналыг 2025.12.04-ний өдөр цахимаар хүргүүлсэн.	ББМБЗГ Б.Баярдулам 100%

106

5.5.6.	Газар хөдлөлтийн албан даалгаварын хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг зохион байгуулна.	-	ШҮ-1: Албан даалгаварын хэрэгжилт, тайлан- 21 ШҮ-2: нэгтгэсэн тайлан, тоо-1	БХБС-ын 2023 оны 01 дүгээр албан даалгавар батлагдсан.	Газар хөдлөлтийн гамшгийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авч ажиллана.	Барилга, хот байгуулалтын сайдын хуучнаар/ “Газар хөдлөлтийн гамшгаас урьдчилан сэргийлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” 2023/01 дүгээр албан даалгаврын хэрэгжилтийн тайланг ирүүлэх тухай 2025.09.16-ны өдрийн 07/3445 дугаартай албан бичгээр Барилгын хөгжлийн төв ТӨААТҮГ-т хүргүүлсэн. Барилгын 2025.11.07-ны өдрийн 01/3120 дугаартай бичгээр Архангай, Увс, Баянхонгор, Дундговь, Баян-Өлгий аймгийн хэмжээнд ашиглаж байгаа барилга байгууламжийн газар хөдлөлтийн судалгааг ирүүлсэн. Уг судалгааны нэгтгэлээр паспортжуулах шаардлагатай болон буулгаж шинээр барих шаардлагатай барилга байгууламжийн нэгдсэн тоо гарсан. Мөн аймаг, нийслэлийн Засаг дарга газар хөдлөлтийн гамшгаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр өөрийн төсөвтөө тусгахгүй, нэгдсэн шалгалт хийж хэрэгжүүлэхгүй нийтлэг байдалтай байна. Үүнтэй уялдуулан 21 аймгийн Засаг дарга нарт барилга байгууламжийн паспортжуулалтын ажилд 2026 онд авах арга хэмжээний санал ирүүлэх, хамтран ажиллах тухай 2025.11.27-ны өдрийн 01/4357 дугаартай албан бичгийг хүргүүлсэн. Газар хөдлөлтийн гамшгийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний хүрээнд шинээр 2, шинэчилсэн 3 буюу нийт 5 барилгын дүрмийг боловсруулж, батлуулан ажиллалаа.	ББМБЗГ Б.Баярдулам 100%
5.5.7.	Барилгын салбар дахь хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн салбар зөвлөлийг шинэчлэн байгуулж, төлөвлөгөө батлуулах,	-	Сайдын тушаал, тоо-1	Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2022 оны 15 дугаар тушаалаар салбар хороог байгуулсан.	Барилгын салбарт ХАБЭА-г хангуулах төлөвлөгөөг гаргаж, хэрэгжилтийг зохион байгуулна.	Барилгын салбарын ХАБЭА-н салбар хороог Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2025.02.26-ны өдрийн 49 дүгээр тушаалаар байгуулсан. Монгол Улсын Засгийн газрын 2025 оны 07 дугаар тогтоолоор Яамдын зохион байгуулалтын бүтэц, орон тооны хязгаар, үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн	ББМБЗГ Э.Золзаяа 40%

107

	хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг зохион байгуулна.					хөтөлбөрийг шинэчлэн баталсантай холбогдуулан Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн салбар хорооны бүрэлдэхүүнийг Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2025.09.17-ны өдрийн 217 дугаар тушаалаар шинэчлэн зохион байгуулсан. БХТ ТӨААТҮГ, МБУА ТББ-тай хамтран 2025 оны 10 дугаар сарын 23-ны өдөр "Барилгын салбарын удирдах ажилтны ХАБЭА" сэдэвт сургалтыг зохион байгуулж 87 удирдах ажилтан хамрагдсан. Барилгын салбарт ХАБЭА-г хангуулах төлөвлөгөөний хэрэгжилт 83%-тай байна.	
5.5.8.	"Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн" аяныг зохион байгуулж, эрсдэлийг бууруулах ажлыг зохион байгуулна.	-	ШҮ-1: Албан даалгавар, тоо – 1 -ШҮ-2: Хэрэгжилтийн тайлан, тоо – 1	"Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн" аяныг 1 удаа зохион байгуулсан.	Барилгын салбарын үйлдвэрлэлийн ослын тоог бууруулах нөхцөлийг бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2025.02.13-ны өдрийн 2025/01 дугаар "Барилга байгууламжийн чанар аюулгүй байдлыг хангаж ажиллах тухай" албан даалгаврыг СХГ-аас боловсруулан баталсан тул дахин даалгавар боловсруулаагүй болно. Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны төрийн нарийн бичгийн даргын 2025.04.04-ний өдрийн "Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын салбарын хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн сарын аяны удирдамж батлуулан 21 аймаг, нийслэл, салбарын төрийн бус байгууллагуудад хүргүүлсэн. Удирдамжийн биелэлтийг Архангай аймаг, Булган аймаг, Говь-Алтай аймаг, Өмнөговь аймаг, Сэлэнгэ аймаг, Увс аймаг, Хөвсгөл аймаг, Хэнтий аймаг аймгаас ирүүлсэн. Аяны хугацаанд хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сургалтад 286 иргэн, 64 аж ахуйн нэгж байгууллага дээр сургалт сурталчилгаа зохион байгуулж, 275 объектод шалгалт зохион байгуулсан байна. 2024 онд үйлдвэрлэлийн осол барилгын салбарт 63 бүртгэгдсэн бол 2025 оны 12 дугаар сарын 10-ны өдрийн байдлаар барилгын салбарт 54 осол бүртгэгдсэн	ББМБЗГ Э.Золзаяа 100%

108

						байна. https://inspection.hudulmur-halamj.gov.mn/	
5.5.9.	Барилгын салбарын Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн шаардлагыг хангуулах Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын албан даалгавар батлуулах, хэрэгжилтийг хангуулах ажлыг зохион байгуулна.	-	ШҮ-1: Албан даалгавар, тоо-1, ШҮ-2: Хэрэгжилтийн тайлан, тоо-1	Албан даалгавар	Албан даалгаврын хэрэгжилтийг хангуулах ажил зохион байгуулж, хэрэгжилтийн тайланг нэгтгэнэ.	ХББОССайдын 2025.02.13-ны өдрийн 2025/01 дугаар “Барилга байгууламжийн чанар аюулгүй байдлыг хангаж ажиллах тухай” албан даалгаврыг СХГ-аас боловсруулан батлуулсан тул дахин даалгавар боловсруулах шаардлагагүй гэсэн чиглэлийг ТНБД-аас өгсөн.	ББМБЗГ Э.Золзаяа 30%
5.5.10.	Улсын хэмжээнд орон сууцны барилгад ашиглаж байгаа цахилгаан шатны судалгааг нэгтгэж, ашиглалтын шаардлага хангахгүй цахилгаан шатыг шинэчлэх тухай саналыг холбогдох Засаг дарга нарт хүргүүлнэ.	-	ШҮ-1: Судалгаа, тоо-1, ШҮ-2: Хүргүүлсэн санал, тоо-1	Улсын хэмжээнд бүртгэлтэй цахилгааны шатны бүртгэл	Улсын хэмжээнд шинэчлэх шаардлагатай цахилгаан шатны судалгааг гаргаж, бүртгэлжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Монгол Улсын хэмжээнд 1982 оноос 2024 онд ашиглалтад орсон нийт 9549 цахилгаан шат бүртгэлтэй байна. Үйлдвэрлэгч байгууллагаас тогтоосон ашиглалтын хугацаа дууссан 268 цахилгаан шат байна. Монгол улс нь жилд 700 гаруй лифт, лифтний тоног төхөөрөмжийг БНХАУ, БНСУ, БНТУ, ОХУ -аас импортлон угсарч, ашиглаж байна. Нийт импортолсон лифтний 90%-ийг БНХАУ-ийн лифт тоног төхөөрөмж эзэлж байна. Үлдсэн хувийг бусад орнууд эзэлж байна. 2025 онд орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр Улаанбаатар хот 42, орон нутагт 8 нийт 50 лифтийг 6,2 тэрбум төгрөгөөр шинэчилсэн байна. Лифтний бүртгэлийг СХШҮДАГ хөтлөн бүртгэдэг бөгөөд “Өргөх байгууламжийн бүртгэл, хяналтын мэдээллийн цахим системийн хөгжүүлэлтийг хийж, ашиглалтад оруулах” цахим бүртгэлд шилжүүлэхээр норм нормчлолын сангийн 2025 оны төлөвлөгөөнд 40,0 сая төгрөгийг тусгасан.	ББМБЗГ Э.Золзаяа 100%

5.5.11.	“Лифтний аюулгүй байдлын техникийн зохицуулалт” баримт бичгийг даган гарах 12 стандартыг боловсруулах ажлыг зохион байгуулна.	-	Батлагдсан стандарт, тоо – 12	Стандартын төслийг боловсруулсан	“Лифтний аюулгүй байдлын техникийн зохицуулалт” баримт бичгийг даган гарах 12 стандартыг Стандарт хэмжил зүйн газраар батлуулах ажлыг зохион байгуулна.	Лифтний аюулгүй байдлын техникийн зохицуулалтыг боловсруулж байгаа Зөвлөх багтай 2025.01.29-ний өдөр уулзалт зохион байгуулж, гүйцэтгэлийн явцтай танилцсан. Лифтний аюулгүй байдлын техникийн зохицуулалтын хамт дагаж мөрдөх 12 стандартын төслийг 2025.03.28-ны өдрийн “Барилгын механикжуулалт, машин механизм, тоног төхөөрөмж, үйлдвэрлэлийн мэргэжлийн зөвлөл”-өөр хэлэлцүүлэн дэмжигдсэн. Стандарт хэмжил зүйн газрын даргын 2025.09.10-ны өдрийн С/32 дугаар тушаалаар 12 стандарт батлагдсан.	ББМБЗГ Э.Золзаяа 100%
5.5.12.	Барилгын материалын үйлдвэрлэлд дагаж мөрдөх хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн норм, дүрмийг шинэчлэн боловсруулах ажлыг зохион байгуулна.	-	Батлуулах баримт бичиг, тоо-2	Барилгын норм, дүрэм	Барилгын материалын үйлдвэрлэлд дагаж мөрдөх хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн норм дүрмийг шинэчлэн боловсруулах ажлыг зохион байгуулна.	Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдыг 2024.12.12-ны өдрийн 125 дугаар тушаалаар “Барилгын үйлдвэрлэлийн хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дүрэм” /БНБД 12-02-24/-ийг батлуулж, захиргааны хэмжээний актын нэгдсэн бүртгэлийн 7005 дугаарт бүртгүүлсэн бөгөөд 2025.06.12-ны өдрөөс мөрдөж эхлэсэн. “Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын дүрэм”-ийг “Барилгын материалын үйлдвэрлэл, технологийн орон тооны бус мэргэжлийн зөвлөл”-ийн хурлаар 2024.11.14-нд хэлэлцүүлсэн. Хурлаас гарсан санал, зөвлөмжийн дагуу тус дүрмийг хэрхэн сайжруулан боловсруулах талаар 2025.03.19-ний өдөр боловсруулагчтай зохион уулзалт байгуулсан. Өгөгдсөн санал зөвлөмжийг тусгасан, боловсруулсан төслийг гүйцэтгэгчээс 2025.09.20-ны хүлээн авсан. Дүрмийн боловсруулагч “Барилгын материалын үйлдвэрлэл, технологийн орон тооны бус мэргэжлийн зөвлөл”-ийн хурлаар дахин хэлэлцүүлэхээр хүлээгдэж байна.	ББМБЗГ Э.Золзаяа 70%
5.5.13.	Монгол Улсын газар хөдлөлтийн гамшгаас хамгаалах	-	ШҮ-1: Төслийн тайлан, тоо – 1	Төсөл хэрэгжиж эхэлсэн.	Барилга байгууламжийн хүчитгэх норм, дүрэм, зургийг	Онцгой байдлын ерөнхий газар болон Японы олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллага /ЖАЙКА/ хамтран “Газар хөдлөлтийн гамшгаас хамгаалах	ББМБЗГ Б.Баярдулам 100%

110

	<p>чадавхыг бэхжүүлэх төсөл 2 дугаар үе шатыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.</p>		<p>ШҮ-2: Удирдах хорооны хурал, тоо - 2</p>		<p>боловсруулах ажлыг зохион байгуулна.</p>	<p>чадавхийг бэхжүүлэх төсөл"-ийн 2 дугаар үе шатны төслийн хүрээнд боловсруулсан "Гамшгийн үед түр байраар ашиглах сургууль, цэцэрлэгийн төлөвлөлтийн гарын авлага", "Газар хөдлөлт тэсвэрлэлтийг хангах барилгын хүчитгэлийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах заавар"-ыг ХББОСС-ын 2025.10.28-ны өдрийн 238 дугаар тушаалаар батлуулсан. Хэвлэн олшруулах, олон нийтэд сурталчлуулахаар 2025.11.25-ны өдрийн 06/4337 дугаартай бичгээр "Барилгын хөгжлийн төв" ТӨААТҮГ-т хүргүүлсэн.</p> <p>Шинээр болон шинэчлэн боловсруулсан "Өрөгт бүтээцтэй барилгын газар хөдлөлт тэсвэрлэлтийг үнэлэх болон хүчитгэх аргачлал" /БД 22-105-25/, "Цутгамал төмөр бетон бүтээцтэй барилгын газар хөдлөлт тэсвэрлэлтийг үнэлэх болон хүчитгэх аргачлал" /БД 22-106-25/, "Том хавтгаалжин угсармал бүтээцтэй барилгын газар хөдлөлт тэсвэрлэлтийг үнэлэх болон хүчитгэх аргачлал" /БД 22-107-25/, "Ган бүтээцтэй барилгын газар хөдлөлт тэсвэрлэлтийг үнэлэх болон хүчитгэх заавар" /БД 22-108-2025/ барилгын дүрмийн төслийг Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны дэргэдэх Шинжлэх ухаан, техник технологийн зөвлөлийн 2025 оны 9 дүгээр сарын 18-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцүүлж, дэмжсэн шийдвэр гарсан. Хуралдааны шийдвэрийн дагуу санал, зөвлөмжийг тусган Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайдын 2025.12.08-ны өдрийн 261, 262, 263, 264 дүгээр тушаалаар тус тус батлуулсан.</p> <p>"Барилгын хөгжлийн төв" ТӨААТҮГ-т 2025.12.10-ны өдрийн 07/4590 дугаартай бичгээр холбогдох баримт бичгийн хамт хүргүүлсэн.</p> <p>Эх нялхсын эрүүл мэндийн үндэсний төвийн Эх барих эмэгтэйчүүдийн барилгын</p>	
--	---	--	---	--	---	---	--

MM

						хүчитгэлийн угсралтын ажил 2025 оны 06 дугаар сараас эхлэн хийгдэж байна.	
5.5.14.	Паспортжуулсан барилга байгууламжид нэгдсэн байдлаар ашиглалтын гэрчилгээ олгох үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	-	Гэрчилгээ олгосон барилга, тоо	999 барилга байгууламжийн паспортжуулсан.	Барилга байгууламжид ашиглалтын гэрчилгээ олгох ажлыг зохион байгуулна.	Энэ ажлын хүрээнд 2025 онд дараах 4 барилгын паспортжуулалтын дүгнэлт гаргасан. Дурдвал: Төв аймгийн Баянцагаан сумын ерөнхий боловсролын сургууль, Засгийн газрын 12 дугаар байрны барилга /5 блок/, Барилгын хөгжлийн төвийн барилга, Улаанбаатар дулааны сүлжээ ТӨҮГ-ын төв байр болон соёлын төвийн барилга. Тагнуулын ерөнхий газрын Төв аймгийн Борнуур сумын нутагт байрлах "Ёл хад" нөхөн сэргээх төвийн барилгын паспортжуулалтын дүгнэлтийн ажил хийгдэж байна. Мөн Нийслэлийн Хот байгуулалт, хотын стандартын газар Улаанбаатар хотын хэмжээнд олон нийт, орон сууц, инженерийн дэд бүтцийн 23 барилга байгууламжийн паспортжуулалтын ажил хийгдэж байна. Дорноговь болон Дундговь аймгуудад шинээр баригдсан 4 барилгад ногоон гэрчилгээ олгогдсон байна.	ББМБЗГ Б.Баярдулам 100%
5.6. Барилгын материалын үйлдвэрлэлийн хяналт, шинжилгээний лабораторийн нэгдсэн сүлжээг бий болгох, хөгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах зорилтын хүрээнд:							
5.6.1.	Бүтээн байгуулалтын "мега" төслүүдэд шаардагдах барилгын материалын эрэлт нийлүүлэлтийн судалгаа хийнэ.		Судалгаа, тоо-1	Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр /2024-2028/-ийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд туссан төсөл, арга хэмжээнүүдийг барилгын материалаар хангах шаардлагатай.	Бүтээн байгуулалтын "мега" төслүүдэд шаардагдах гол нэр төрлийн материалын судалгаа хийснээр дотоодын үйлдвэрлэл болон импортын хангамжийг төлөвлөх нөхцөлийг бүрдүүлэх ажлыг	Нийслэлийн хэмжээнд хийгдэх томоохон төслүүдэд хэрэглэх гол нэр төрлийн материалын судалгааг дэлгэрэнгүй гаргасан. Барилгад хэрэглэх 12 гол нэр төрлийн /5400/ барилгын материалын үнийг гаргасан. Мөн импортоор орж ирж буй гол нэр төрлийн барилгын материалын судалгааг Гаалийн ерөнхий газраас тогтмол авч, дэлгэрэнгүй анализ судалгааг хийж ажиллаж байна.	ББМБЗГ МҮХ Б.Хосбаяр 90%

112

					зохион байгуулна.		
5.6.2.	Замын-Үүд хилийн боомтын барилгын материалын сорилт шинжилгээний түргэвчилсэн лабораторийг үйл ажиллагаанд оруулах тоног төхөөрөмжөөр хангах ажлыг зохион байгуулна. /ЗГҮАХХАХТ-ний 2.4.2.5.482/	16,753.8 сая төгрөг	Тоног төхөөрөмж хүлээн авсан акт, тоо-1	Тоног төхөөрөмжийн төсөв 2023 оны Улсын төсөвт 5,026.1 тэрбум төгрөг тусгагдсан.	Барилгын материалын лабораторийг тоног төхөөрөмжөөр хангаж, хилээр нэвтрэх импортын барилгын материалын чанарт хяналт тавих нөхцөлийг бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Дорноговь аймгийн Замын-Үүд хилийн боомтод байрлалтай Барилгын материалын сорилт, шинжилгээний түргэвчилсэн лабораторийн 2025 оны эхний ээлжинд нийлүүлэгдэх /керамик эдлэхүүн, цемент, цонх, хаалга, хуванцар болон цахилгаан утас/ лабораторийн иж бүрэн тоног төхөөрөмжийг хүлээн авхаар Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2024.12.11-ний өдрийн Б/98 дугаар тушаалаар ажлын хэсэг байгуулагдан 2025.06.05-07-ын өдрүүдэд ажиллаж, тоног төхөөрөмжийг хүлээн авсан. Мөн Төрийн нарийн бичгийн даргын 2025.10.27-ны өдрийн А/148 дугаар тушаалаар ажлын хэсэг байгуулагдаж, үлдсэн тоног төхөөрөмжийг хүлээн авах, суурилуулах, хүлээлгэн өгөхөөр ажиллаж байна. Төслийн гүйцэтгэл 90%-тай явж байна.	ББМБЗГ МҮХ Б.Хосбаяр 90%
5.6.3.	Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг хилийн боомтод будаг, химийн лаборатори байгуулах ажлыг зохион байгуулна. /ЗГҮАХХАХТ-ний 2.4.2.5.483/	6,470.0 сая төгрөг	Тоног төхөөрөмж хүлээн авсан акт, тоо-1	Тоног төхөөрөмжийн төсөв 2023 оны Улсын төсөвт 3,235.0 тэрбум төгрөг тусгагдсан.	Барилгын материалын лаборатори байгуулж, хилээр нэвтрэх импортын барилгын материалын чанарт хяналт тавих нөхцөлийг бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг хилийн боомтод байрлалтай Хими, будгийн лабораторийн тоног төхөөрөмжийг 2024, 2025 онд хүлээн авах үүргэ бүхий ажлын хэсэг ТНБД-ын 2024.12.11-ний өдрийн Б/98 дугаар тушаалаар байгуулагдан Хими, Будгийн зарим нэр төрлийн тоног төхөөрөмжийг хүлээн авсан. Мөн 2025.10.27-ны өдрийн А/147 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэг үлдсэн тоног төхөөрөмжийг хүлээн авах, суурилуулах, хүлээлгэн өгөхөөр бэлтгэл ажлыг хангаж байна. Өнөөдрийн байдлаар төслийн явц 90%-тай явж байна	ББМБЗГ МҮХ Б.Хосбаяр 90%
5.6.4.	Аймгуудын барилгын материалын сорилт шинжилгээний лабораторийг техник, тоног		Аймаг, тоо-3	11 аймгийн барилгын материалын сорилт шинжилгээний лабораторийн тоног	3 аймаг холбогдох багаж хэрэгсэл, техник, тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байх арга хэмжээг авч	Жил бүрийн Монгол Улсын төсвийн тухай хуулийн жагсаалтад тусгуулах санал хүргүүлдэг боловч дэмжигдээгүй тул төсвийн ерөнхийлөн захирагч, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нартай 2025 онд байгуулсан гэрээнд тусгуулсан.	ББМБЗГ МҮХ Б.Хосбаяр 100%

113

	төхөөрөмжөөр үе шаттай хангах ажлыг зохион байгуулна.			төхөөрөмжтэй байна.	хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Улсын Хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө болон Монгол Улсын 2026 оны төсвийн саналд Төв, зүүн, хойд бүсийн барилгын материалын сорилт шинжилгээ хийх нөхцөлийг хангуулахаар лабораторийн иж бүрэн тоног төхөөрөмжийн саналыг Эдийн засаг, хөгжлийн яамруу 2025.01.15-ны өдрийн 01/159 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн. Өвөрхангай аймагт Бетоны бат бэх тодорхойлогч хэт авианы багаж; Сүхбаатар аймаг нь Бетоны үл эвдэх багажийг авсан. Мөн 2024 оны улсын төсөвт Замын-Үүдийн лабораторийн тоног төхөөрөмжийн санхүүжилтэнд нийт 16,753.8 сая.төгрөг, Алтанбулаг хилийн боомтын лабораторийн тоног төхөөрөмжийн санхүүжилтэд нийт 6,470.0 сая төгрөг тус тугагдсан. Үүнийн дагуу 2025 онд нийлүүлэгдэх тоног төхөөрөмжийг хүлээн авхаар Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2025.10.27-ны өдрийн А/148 дугаар тушаалаар ажлын хэсэг байгуулагдан ажиллаж, өнөөдрийн байдлаар дээрх 2 төсөл 90%-тай явагдаж байна. Өнөөдрийн байдлаар Металл хийц эдлэхүүний, Цонх хаалганы, Цементийн, Керамик материал, Будгийн, Химийн, Хуванцар болон цахилгаан утасны иж бүрэн тоног төхөөрөмжийг хүлээн аваад байна.	
5.6.5.	Барилгын материалын сорилт шинжилгээний төв лабораторийн барилгын ажлыг үргэлжлүүлэх арга хэмжээг авна.	Барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэл, хувь-	Барилгын суурь ажил хийгдсэн.	Гүйцэтгэгч компанитай гэрээ байгуулж, барилга угсралтын ажлыг үргэлжлүүлэх гүйцэтгүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	2023 онд Барилгын физик, өргөх машин механиз-цахилгаан утасны лабораторийн зориултаар ашиглах боломжтой гэж үзэж Ажлын хэсэг нийт 4 удаа хуралдаж барилгын зураг төсөлд өөрчилөлт оруулахаар 2023 онд ЭЗХЯ-ны сайдын багцад тусаж "Говь-Трайвел" ХХК-тай гэрээ байгуулж 2024 оны 1 сард өөрчлөлтийн зураг төслийг дуусган хүлээлгэн өгсөн.	ББМБЗГ МҮХ Б.Хосбаяр 100%	

149

						Мөн өөрчилөлтийн зураг төслийн дагуу 2025 барилгын ажлыг эхлүүлж 2025 онд Улсын төсөвт 1,261,3 сая төгрөг суугдсан. Энэ онд 24.0 х 29.0м хэмжээтэй В блокийн барилгын төмөр бетон шал, сэндвич ханын төмөр бетон түшиц хана хийгдсэн, барилгын дотор шинээр төлөвлөж буй оффисийн хэсэг болох 15.4 х 13.4м хэмжээтэй металл багана, дам нуруу хийгдсэн.	
5.7. Салбарын мэдээллийн сан бүрдүүлэх, боловсронгуй болгох, цахимжуулах ажлыг зохион байгуулах зорилтын хүрээнд:							
5.7.1.	Цахим системээр барилгын үйл ажиллагааны болон барилгын материалын үйлдвэрлэл эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, ХББОССайдын тушаалаар албажуулан хүргүүлнэ. /Барилгын тухай хуулийн 33.1.15, Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулийн 15.14.6/	-	ШҮ-1 Сайдын тушаал, тоо-72 ШҮ-2: Тайлан, тоо-2	“МБУА” ТББ-аас барилгын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох тухай 48, МБМУХолбоо ТББ-аас барилгын материалы үйлдвэрлэл эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох тухай 36 удаагийн хүсэлтийг хүлээн авч, барилгын үйл ажиллагаа шинээр эрхлэх 1309, нэмэлт ажлын төрлөөр 499, сунгах 92, дахин гэрчилгээ олгох 124 хуулийн этгээдэд ХББОС-ын сайдын 80 тушаалын төслийг	Мэргэжлийн байгууллагаар барилга байгууламж барих нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	Энэ оны 1 дүгээр сараас 2025.11.30-ны өдрийн байдлаар 38 удаагийн баталгаажуулалтаар БҮАТЗ хүссэн нийт 2931 ААНБ-ын өргөдөл материал хянагдаж, баталгаажуулалт хийв. Үүнээс сунгалтаар 117, шинээр 2158, нэмэлтээр 631, дахин олголтоор 25 ААНБ-д БҮАТЗ олгов. -Сунгалтаар 117 ААНБ-д БҮАТЗ олгосноос: Барилга угсралтаар 102, Зураг төсөл боловсруулахаар 13, өргөх байгууламжаар 2, Шинээр 2158 ААНБ-д БҮАТЗ олгосноос: Барилга угсралтаар 1827, Зураг төсөл боловсруулахаар 280, өргөх байгууламжаар 51, Нэмэлтээр 631 ААНБ-д БҮАТЗ-ийн ажилбар нэмж олгосноос: Барилга угсралтаар 491, Зураг төсөл боловсруулахаар 133, өргөх байгууламжаар 7 ААНБ-ын хүсэлтийг баталгаажуулсан байна. Дахин олголтоор 25 ААНБ-д БҮАТЗ олгосноос: Барилга угсралтаар 21, Зураг төсөл боловсруулахаар 4, өргөх байгууламжаар 0 ААНБ-д БҮАТЗ-ийн гэрчилгээг дахин олгов. “МБМУХ” ТББ-аас 2025.01.01-ний өдрөөс хойш ирүүлсэн 10 удаагийн хүсэлтийг хянан үзэж, нийт 56 /шинээр 49 аж ахуй нэгж, сунгалтаар 6 аж ахуй нэгжийн/ хүсэлтийг Сайдын 9 удаагийн тушаалаар баталгаажуулан хүргүүлсэн. 3 аж ахуй нэгжийн тусгай зөвшөөрөл цуцлагдсан. 1 аж ахуйн нэгж Оноосон нэрээ өөрчилсөн.	ББМБЗГ МУХ Б.Хосбаяр 100%

145

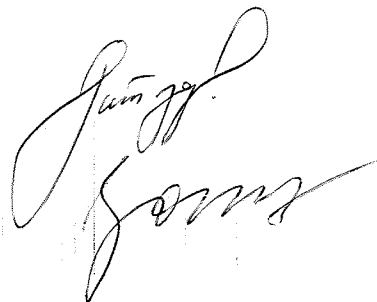
				боловсруулж, баталгаажуулсан.			
5.7.2.	Барилгын материалын цахим мэдээллийн сан байгуулах ажлыг зохион байгуулна.	-	Нэгдсэн мэдээллийн сан, хувь-100%	Нэгдсэн мэдээллийн сан байхгүй.	Барилгын материалын цахим мэдээллийн сангаас барилгын материалын мэдээлэл олон нийтэд ил тод болгох ажлыг зохион байгуулна.	"Барилгын материалын сорилт шинжилгээний түргэвчилсэн лаборатори"-ийн үйл ажиллагаа, барилгын материалын тохирлын гэрчилгээ, технологийн зааврын нэмэлт хөгжүүлэлтийн ажил цахимжих бөгөөд Гаалийн ерөнхий газраас Импортын барилгын материалын нээлттэй мэдээлэл, Татварын ерөнхий газраас Барилгад хэрэглэгдэх гол нэр төрлийн барилгын материалын үнийн мэдээлэл авхаар дээрх 2 байгууллагаас мэдээлэл авхаар ажиллаж байна./ 2 байгууллага цахим системдээ хөгжүүлэлт хийж байгаа тул хүлээгдэж байна./	ББМБЗГ МҮХ Б.Хосбаяр 100%
5.7.3.	Барилгын салбарын 99 жилийн ой "Барилгачдын өдөр"-2024, салбарын шилдэг 10 аж ахуйн нэгж байгууллага шалгаруулах ажлыг зохион байгуулна. /Барилгын тухай хуулийн 48.5.1/	-	ШҮ-1: Шилдэг аж ахуйн нэгж, тоо- ШҮ-2: Үйл ажиллагаа-1	Жил бүр зохион байгуулдаг.	Барилгын салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй шилдэг аж ахуйн нэгжийг шалгаруулах арга хэмжээг зохион байгуулна.	"Барилгачдын өдөр-2025" 99 жилийн ойн арга хэмжээг 2025.09.05-ны өдөр зохион байгуулсан. Дээрх арга хэмжээнд төрийн болон төрийн бус байгууллага, 21 аймгийн ААН байгууллагын удирдлагууд болон салбарын инженер техникийн ажилчид оролцсон. Тус арга хэмжээний үеэр Хот байгуулалт, барилга, орон сууцжуулалтын сайд Э.Бат-Амгалан уламжлал ёсоор барилгын салбарын 2025 оны шилдэг 10-н ААН байгууллагуудын төлөөлөлд цом, өргөмжлөл гардуулав. - Монгол Улсад барилгын салбар үүсэж хөгжсөний 99 жилийн ой, "Барилгачдын өдөр - 2025" арга хэмжээг угтаж 2025 оны 09 дүгээр сарын 3, 4-ний өдөр "Барилгын салбарт Барилгын мэдээлэлтэй загварчлал (BIM) технологийг нэвтрүүлэх үйл ажиллагаа" сэдэвт сургалтыг "Барилгын хөгжлийн төв" ТӨААТҮГ, БНСУ-ын "Мүүөн Си Эм" ХХК, "Эйч Энд Эйч Консалтинг" ХХК-тай хамтран зохион байгуулсан. -Сургалтад Салбарын ТББ, аж ахуй нэгж байгууллага, 21 аймгийн Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газарт албан бичиг хүргүүлж, мэдээлэл өгч ажилласан	ББМБЗГ МҮХ Д.Батзориг Б.Хосбаяр 100%

116

						ба нийт 206 архитектор, инженерүүд хамрагдсан бөгөөд Барилгын салбарын ажилтны давтан сургалт, мэргэжил дээшлүүлэх, мэргэшлийн зэрэг олгох, сунгах сургалтын сонгон суралцах 1 багц цагийн гэрчилгээ олгож ажиллаа.	
5.7.4.	Барилгын салбарын 100 жилийн ой зохион байгуулах ажлын хэсгийг байгуулж, төлөвлөгөөг боловсруулан батлуулна.	-	ШҮ-1: Ажлын хэсэг, тоо-1 ШҮ-2: Төлөвлөгөө, тоо-1	Жил бүр зохион байгуулдаг.	Барилгын салбарын 100 жилийн ой зохион байгуулах ажлыг хэсгийг байгуулж, төлөвлөгөөг боловсруулж, батлуулна.	Барилгын салбарын 100 жилийн ой зохион байгуулах ажлыг хэсгийг ХББОС-ын сайдын 2025.08.15-ны өдрийн 189 дүгээр тушаалаар байгуулсан. Барилгын салбарын 100 жилийн ойг тэмдэгдэх Засгийн газрын тогтоолын төслийн боловсруулсан. Тус ажлын хэсэг 2025.12.11-ний өдөр хуралдаж 100 жилийн ой зохион байгуулах ажлын төлөвлөгөөг хэлэлцэж, төлөвлөгөөг батлуулахаар ажлын хэсгээс шийдвэрлэсний дагуу эцэслэн батлуулахаар ажиллаж байна.	ББМБЗГ Т.Батцэнд 90%

Хянасан:
ББМБЗГ-ын МҮХ-ийн дарга

Нэгтгэсэн:
ББМБЗГ-ын шинжээч
2025.12.10



Д.Батзориг

С.Должинсүрэн